

NAŠE DELO

GLASILO DELOVNIH KOLEKTIVOV

ZDRUŽENIH PAPIRNIC LJUBLJANA

PAPIRNICE KOLIČEVO

TOVARNE CELULOZE MEDVODE

Plenum papirne industrije Slovenije

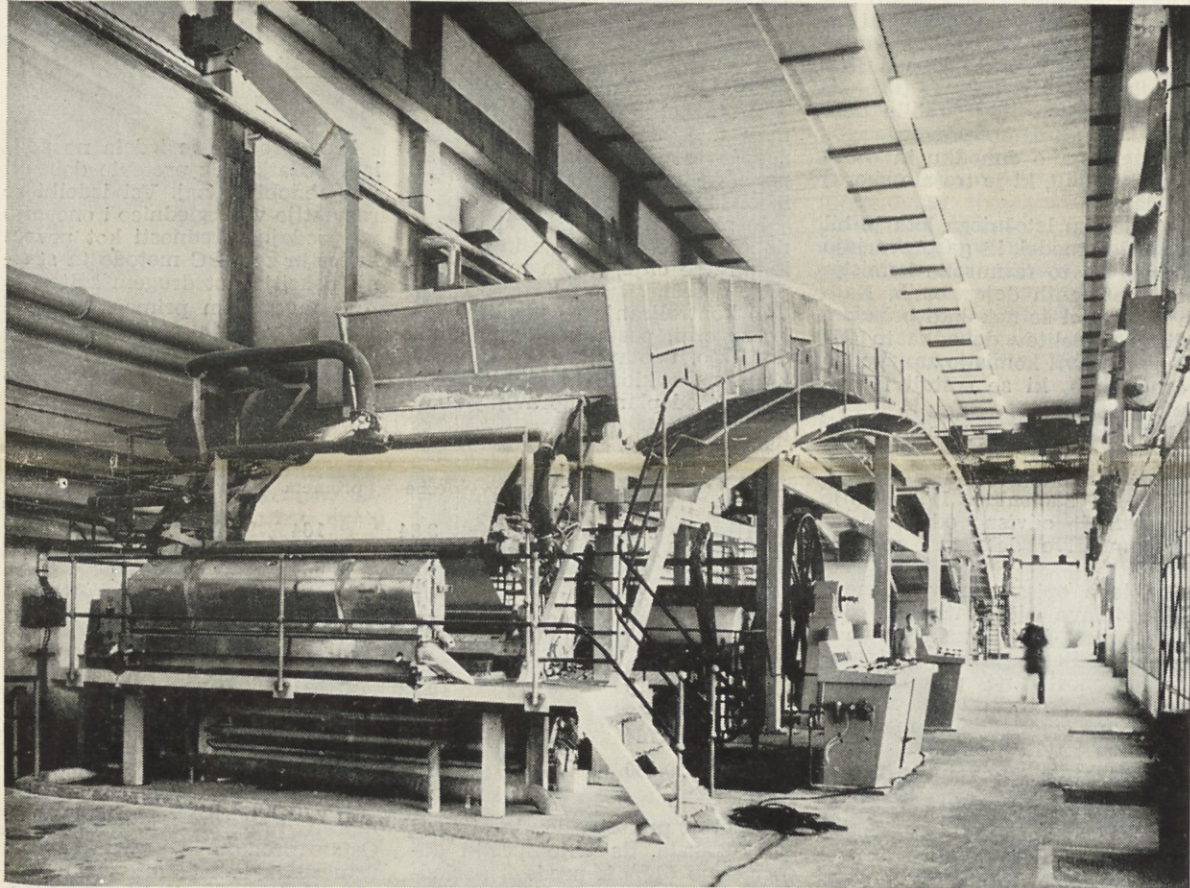
VEVČE, JANUAR — V Krškem so se 26. decembra lani zbrali številni delegati papirne industrije Slovenije. Plenuma se je udeležilo 46 predstavnikov naslednjih organizacij: Ceršak, Gorjana, Institut za celulozo in papir, Količevo, Krško, Medvode, Papirles, Prevalje, Radeče, Sladki vrh in Vevče. Med gosti sta bila posebno zapažena tov. France Popit, predsednik CK ZKS in tov. Jože Globačnik, v. d. predsednika slovenskih sindikatov.

Plenum je najprej obravnaval vprašanja o uresničevanju ustavnih dopolnil v delovnih organizacijah papirne industrije Slovenije. Večina govornikov je povedala o težavah, kako v papirni industri-

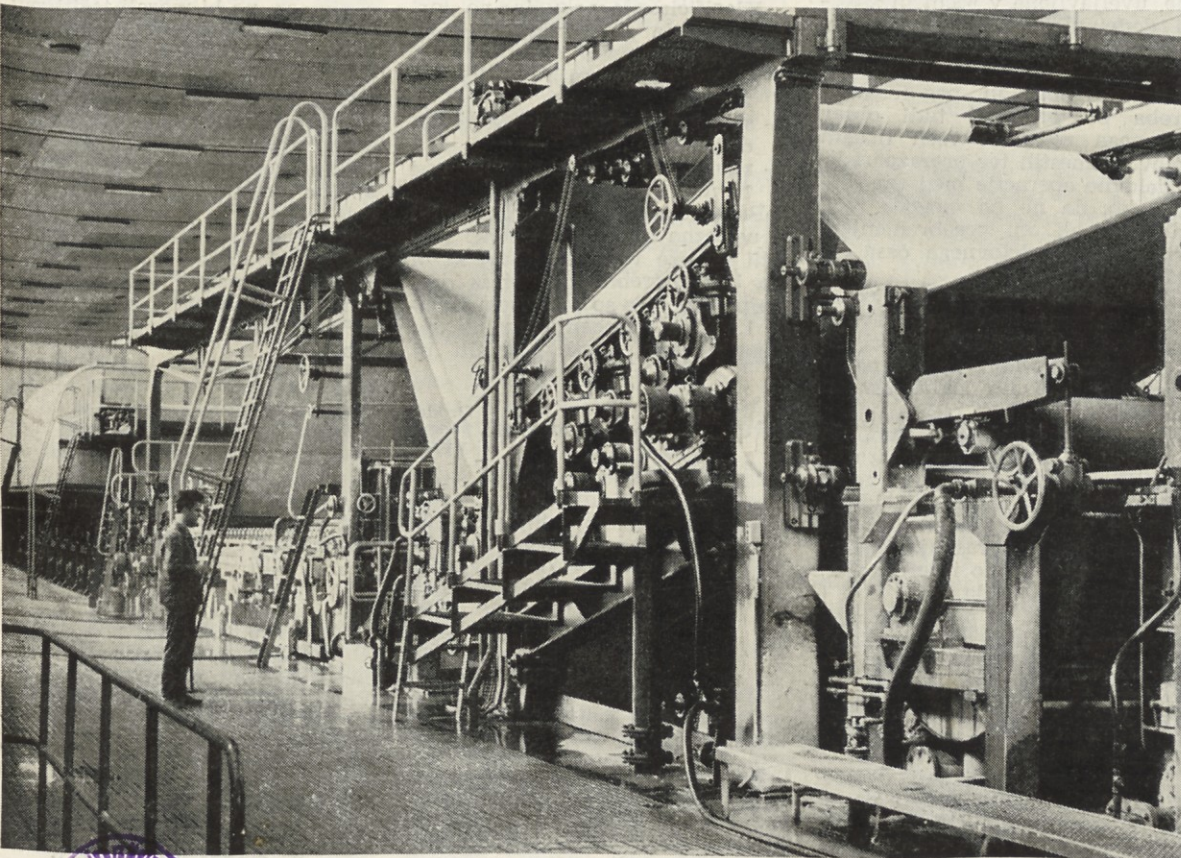
ji organizirati temeljne organizacije združenega dela (TOZD). Papirna industrija in še posebej celulozna industrija imata tako homogen in tekoč proizvodni proces, da ni praktično mogoče deliti

tovarne na samostojne enote. Ker večina tovarn še nima za seboj poglobljenega dela pri uveljavljanju ustavnih dopolnil, sta bila sprejeta dva pomembna sklepa. Prvi glasi:

»V vseh delovnih organizacijah je treba ustanoviti komisije za ustavna dopolnila, ki morajo probleme okoli ustanavljanja TOZD temeljito analizirati ter svoja stališča in predloge podati v presojo in sklepanje delovnim kolektivom, skratka, takoj je treba pričeti z

Združene papirnice Ljubljana—Vevče. — Stroj za premazovanje papirja

Papirnica Količevo — kartonski stroj

Tovarna lesovine in lepenke CERŠAK

aktivnim delom.«

Drugi ga glasi takole: »Kljub objektivnim dilemam obstajajo v papirni industriji realne možnosti za ustanavljanje TOZD in OZD. V delovnih organizacijah, kjer pa ne bo mogoče ustanoviti več TOZD, je samoupravljanje prav tako treba postaviti na temelje ustavnih dopolnil, tj. treba je prilagoditi statute tem zahtevam ter preiti na neposrednejše oblike samoupravljanja.«

Za izmenjavo izkušenj po delovnih organizacijah je Papirles prevzel pobudo in nalogo, da bo sklical že v januarju prvi delovni sestanek predsednikov komisij za realizacijo ustavnih dopolnil.

Po odmoru je bilo na plenumu slišati zelo živahne razprave po drugi točki dnevnega reda: Združevanje papirne industrije Slovenije. Prevladovali so optimistični razpravljalci. Tu in tam se je kdo oglašil z večjo strahu za svoj sedanji položaj ali vsaj izrazil pesimistično razpoloženje in pa to, da so le velika podjetja ona, ki so kriva sedanjemu stanju oz. razdrobljenosti papirne industrije Slovenije.

Naj izrazim nekaj misli, ki so jih izrekli delegati papirnic na plenumu. Tov. Dular je povedal: »Delavci v delovnih organizacijah želijo večjega sodelovanja med podjetji. Pri tem mislim predvsem na želje našega kolektiva v Krškem, ki se zaveda, da je v večji interesni asociaciji socialna varnost delavcev večja, da so možni večji proizvodni in poslovni učinki, da je poslovni rizik manjši, in da se upravljalški horizont znatno razširi. Takim napredkom, ki jih pozna že cela vrsta podjetij in ki spoznanja že s pridom uporabljajo, ne nasprotujejo celotni

kolektivi, ampak le posamezniki, medtem ko se večina vedno nagiba v progresivnejšo smer.« Tov. Dular je menil, da papirna industrija Slovenije ni dovolj močna. Sicer še vedno uspešno proizvaja in posluje, toda ves dosednji in sedanji razvoj je prepočasen. Za hitrejši razvoj je potreben skupen in usklajen nastop. Svoje misli je zaključil: »Mi smo v Krškem priprani, da se akcija za združitev papirne industrije ne more porazno končati, če jo bomo zastavili in izvajali tako, kot to terjajo samoupravnih organov in družbeno-političnih organizacij v podjetjih. Toda glavni delež morajo vsekakor prispevati vodstva delovnih organizacij, katerim tudi take akcijske naloge sodijo v njihov delokrog, saj gre za družbeno-ekonomsko akcijo. Če bodo vodstva delovnih organizacij podpirala to akcijo s prepričanostjo, da se bodo v združenem podjetju dosegli poslovni rezultati, da je v skupnosti večja moč kot v razdrobljenosti, da bo v združenem podjetju razvoj hitrejši ipd., potem akcija bo uspela. To pa je tudi naš cilj in cilj današnjega plenuma.«

Tudi tov. Vengust se je izrekel za aktivno združevanje podjetij papirne industrije. Povedal je: »V slovenski papirni panogi nas je komajda 5.000 zaposlenih. Proizvodnja je komaj 40 ton na zaposlenega, kar pa je slabo, če primerjamo s švicarsko papirno industrijo, ki ne slovi po zelo visoki tehnologiji ni ko tudi v sami Švici nima v državnem planu posebnega mesta, vendar je tam 80 ton na zaposlenega. Ob tej primerjavi je aktualizacija slovenskega papirnega programa zelo (Nadaljevanje na 4. strani)

P02047/1978

Kako se novi predpisi odražajo na Vevčah

VEVČE, JANUARJA — V novem letu smo vstopili tudi v nove pogoje gospodarjenja, ki so se pripravljali skozi vse preteklo leto. Žal, tako Zvezni izvršni svet kot tudi drugi organi na zvezi, republiški in občinski ravni niso izpolnili svojih obljub, saj še do sedaj niso sprejeli cele vrste nujno potrebnih predpisov in družbenih sporazumov, ki so osnova za normalno poslovanje in za pripravo gospodarskih delovnih organizacij. Prav zato v delovnih organizacijah ne moremo v celoti izdelati niti letnega programa, čeprav smo že v januarju mesecu. Pač pa je ZIS že napravil nekaj izjem pri izvajanju takoimenovanega »likvidnostnega paketa«, ki so morda bolj ali manj potrebne, vendar lahko pomenijo, da bodo odstopanja vse večja in bo pričakovani učinek posameznih ukrepov povsem izplahnel. Vsekakor nam začetek novega leta ni prinesel tiste nujno potrebne gotovosti, ki smo jo pričakovali.

Precej podobno pa je tudi z ukrepi, ki so začeli veljati z novim letom in smo jih pričakovali s precej strahu, čeprav slovenskih papirnic niso neposredno zadevali tako kot nekatera druga podjetja. Trenutno se še ne zavedamo dovolj novega položaja, ker še urejamo podatke o preteklem letu in pripravljamo zaključne račune. Tudi drugih delovnih organizacij, s katerimi sodelujemo, likvidnosti paket še ni posebno »pretresel«, ker je bila družbena pomoč z odpisi izgub, prolongacijami kreditov in novimi krediti precejšnja in najbolj pereči problemi vsaj začasno rešeni. Kmalu pa bomo nove pogoje precej občutili vsi.

Kako bomo nove pogoje čutili na Vevčah, si na kratko oglejmo. Čeprav smo vse leto imeli precej težav in smo ves čas zaostajali za planiranim dobičkom, prvi račun ni kažejo, da ob zaključenem računu ne bomo mnogo zaostajali za dobičkom, ki smo ga planirali in ki nam tudi zagotavlja izvajanje

investicijskega programa. Računali smo, da bomo v poslovni sklad izločili 500 milijonov S din in v sklad skupne porabe 250 milijonov S din. S tem bi imeli zagotovljene investicije, zagotavljen potrebna obratna sredstva in zagotovljen obseg družbenega standarda, kot v preteklih letih (regres za dopuste, tople malice, izobraževanje, stanovanjska izgradnja, pomoč raznim družbenim organizacijam na Vevčah in podobno). Zaradi novih predpisov pa bomo morali odvesti v rezervni sklad približno 900 milijonov S din in zmanjšati dobiček zaradi v 90 dneh neplačanih terjatev do kupcev za približno 40 milijonov S din, skupno torej 130 milijonov S din.

Ob že itak zmanjšanem dobičku bomo tako ob zaključnem računu pred zelo hudim problemom, kako razdeliti dobiček. Zmanjša-

nje izločitve v poslovni sklad lahko zavre izvajanje investicij, prav tako pa je težko zmanjšati delež skupne porabe, saj naš takoimenovani družbeni standard prav gotovo ni nadpovprečen in je, lahko rečemo, tudi nujni sestavni del naše tovarne.

Tako kot pritiskajo novi ukrepi na dobiček, pa je tudi vedno težje vzdrževati likvidnost. Pritisk dobaviteljev, ki zahtevajo iz dneva v dan krajše plačilne roke, se vedno bolj povečuje. Čeprav smo mnogim kupcem, ki niso redno plačevali svojih obveznosti, prenehali dobavljati papir, pa bomo morali prodajno politiko še znatno zožiti. Pri prodaji naših proizvodov bo treba vse več časa posvetiti preverjanju plačilnih sposobnosti kupcev in prodajati le tistim, ki nam bodo lahko zagotovili plačilo v dogovorjenem roku. J. G.

Delo komisije za analitično oceno delovnih mest napreduje — so pa težave

VEVČE, JANUARJA — V poročilu predsednika komisije za analitično oceno delovnih mest Toneta Novaka je bilo na decembrski seji delavskega sveta rečeno, da je vzrok za zavlačevanje izvedbe te naloge predvsem v nesporazumu in globoki različnosti med metodo analitične ocene delovnih mest in dosedanjim načinom vrednotenja dela, pri katerem je bistveno ocenjevanje oseb in zastopanje koristi in prednosti posameznih enot, grupacij ali posameznikov.

Ko smo se v preteklih letih lotili dela z analitično oceno, ni bilo ustreznega odziva v pripravi, da je uvajanje metode analitične ocene delovnih mest nekakšna izdelava tarifnega pravilnika, ki naj ga izdelava ožji krog

strokovnih delavcev. Možnosti za bolj natančno opredeljen načrt dela so bile podane konec leta 1970.

V preteklem letu je bilo delo zavrto zaradi samoupravnega sporazumevanja o dohodku in osebnem dohodku, ki je trajalo skoraj vse leto.

V začetku letošnjega leta je bil predložen model, ki ga preverjajo posebej za to formirane komisije po posameznih dejavnostih. Nato je bil model še nekoliko prirejen, odbor za delitev dohodka in OD pa je postavil komisijo za izvedbo ocenjevanja, ki se sestoji iz devetih članov.

Komisija deluje od začetka novembra 1972 in ugotovitve bolj problematičnih ocen zapisuje v posebnem zapisniku. Dokončanje te ocene je odvisno od možnosti razbremenitve dela pri rednem delu.

Izdelava opisov delovnih mest, kot izdelava sistematizacije delovnih mest je pokazala, da je v našem podjetju primarno tehtanje osebnosti, ne pa delovnih mest, in to je tudi glavna zavora, da se analiza delovnih mest toliko časa zavlačuje.

Opozoriti je treba tudi, da četudi bo analitična ocena izvedena in ugodno sprejeta, ne bo še konec vseh anomalij v vrednotenju dela, ker bo treba uskladiti tudi delovne normative in merila za ugotavljanje uspešnosti pri delu. Pri tem niso mišljene samo norme, uveljavljene v ročni in strojni dodelavi, pri razkladalcih, v premaznem oddelku, v katere so v določeni meri dosedaj vključeni tudi težavnost in pogoji dela. Treba bo preveriti tudi obseg dnevnega reda na vseh drugih delovnih mestih ter prerazporediti delovne operacije med zaposlene tako, da ne bo mogoče reči, da je ta ali oni preobremenjen, drugi pa del delovnega časa izgublja.

Analitična ocena nudi dovolj dobro dokumentacijo za preveritev vseh teh okoliščin, zlasti, če se pri tem uporabi sodoben način merjenja delovnih zadolžitvev in učinkov.

Poročilo zaključuje s tem, da je treba z delom na področju analitične ocene delovnih mest nadaljevati, ker si od tega lahko obetamo ureditev mnogih odprtih organizacijskih vprašanj, čeprav v prvi vrsti sledimo interesu urediti vrednotenje dela.

Delavski svet je po krajši razpravi sprejel sklep, naj komisija za izvedbo analitične ocene delovnih mest čimbolj ažurno opravlja svoje delo. Pri tem pa naj dela po načinu in v času, ki ji najbolj ustreza.

Na prvi prihodnji seji v letu 1973 mora komisija podati poročilo o opravljenem delu. Na tej seji bo delavski svet določil tudi rok do kdaj mora biti analitična ocena končana.

Planiranje prodaje z ABC metodo

VEVČE, DECEMBER — Z uvajanjem metode »Direct Costing« v obračunu stroškov je potrebno uporabiti tudi druge metode, z namenom, da bi bila metoda v praksi čimbolj uspešna.

Temelj za uspeh »Direct Costing« metode je uspešno planiranje v podjetju. Celotni plan delovne organizacije mora biti zelo približan dejanskemu stanju in služiti kot vodilo za poslovno politiko podjetja.

Osnova za vse vrste planiranja v podjetju je poznavanje tržišča. Iz poznavanja tržišča izvira plan prodaje, na podlagi katerega se izdelajo vsi nadaljnji plani.

Plan prodaje je potrebno dobro pregledati in oceniti, kajti od njega je odvisen finančni cilj, ki ga želimo doseči. To planiranje zahteva tesno sodelovanje ustreznih strokovnih služb v podjetju in večkratno revidiranje ustreznega plana prodaje.

ABC metoda služi za točnejšo oceno plana prodaje, za orientacijo, kam usmeriti napore v prodaji, v katere izdelke in po katerih izdelkih je potrebno prodajo zmanjševati, oziroma jo sploh opustiti.

ABC metoda temelji na določenih principih, in sicer:

a) analiza ekonomskih problemov t. j. uporaba ekonomskega znanja in upoštevanje idej, ki se pojavijo v delovni organizaciji za izboljšanje poslovanja,

b) planiranje — postavi osnovne smernice poslovanja in postavi konkretne cilje, ki jih mora podjetje doseči,

c) kontroliranje — nadzira, kako se cilji, postavljeni s planom, dosegajo, ugotavlja odklone, opozarja na odklone in skrbi, da se odkloni od plana odpravljajo.

Izdelek	Količina	Prodajna vrednost v 000 din	% udeležbe	Velikost prometa	Stopnja pokritja	Razvrstitev v skupine velik. stopnja prom. pokritja
1	340	1.598	3,84	164	10,27	C C
2	490	3.336	8,02	1.186	35,55	B A
3	90	639	1,54	287	44,88	C A
4	2.250	10.613	25,51	1.872	17,64	A B
5	570	2.511	6,04	556	22,15	B B
6	480	1.918	4,61	181	9,43	C C
7	1.830	6.584	15,83	871	13,33	A C
8	910	4.212	10,12	834	19,79	B B
9	740	2.344	5,63	183	7,80	C C
10	1.760	7.848	18,86	1.329	16,93	C B
Skupaj	9.460	41.603	100,00	7.463		

Analiza prodajne vrednosti nam je pokazala, da trije izdelki doprinejajo 61% k prodaji, naslednji trije 24%, ostali štirje pa 16%. Po teh kriterijih so tudi formirane skupine A, B in C.

Klasificiranje v skupine po stopnji pokritja se je vršilo po naslednjem postopku:

— skupina A stopnja pokritja na 25%

— skupina B stopnja pokritja 15 do 25%

— skupina C stopnja pokritja pod 15%

Pregled izdelkov po razvrstitvi v ustrezne skupine po ABC metodi pokaže vrsto izdelkov, ki bi jih bilo potrebno izločiti iz prodajne liste. To so predvsem izdelki 1, 6 in 9. Po obeh kriterijih dosejajo slaba mesta. Omejiti bi

Z ABC metodo razvrstimo vse naše izdelke na več skupin, glede na skupino, v kateri se nahajajo, jih kasneje tudi obravnavamo in ocenjujemo.

Te skupine so naslednje:
A — najbolj primerni
B — srednje primerni
C — pogojno primerni.

Lahko uvedemo tudi nadaljnjo skupino izdelkov D — neprimerni. Primerjanje in grupiranje se vrši vedno v okviru lastnosti (predmeta) izdelka, ki ga opazujemo. Izdelke lahko razvrščamo tudi po dveh ali več lastnostih. Razvrstitev je lahko po prodajni ceni, po dobičku, po kritju, po stopnji pokritja, po stroških itd.

Za plan prodaje so pomembni naslednji elementi:

1. prodajna cena neto
  2. direktni stroški
  3. znesek pokritja
  4. stopnja pokritja
- Znesek pokritja dobimo na naslednji način:
Znesek pokritja = prodajna cena — direktni stroški

$$\text{Stopnja pokritja} = \frac{\text{znesek pokritja} \times 100}{\text{prodajna cena}}$$

Plan prodaje se izdelava na podlagi podatkov iz pretekle dobe ali več obdobji nazaj. Vsi izdelki se razvrstijo v preglednico in ocenijo po prodajni vrednosti kot prvem kriteriju za ABC metodo in stopnji pokritja kot drugim kriteriju. V navedenem primeru je upoštevana prodaja papirjev, ki jih proizvaja en papirni stroj.

Prodaja preteklega leta je navedena v naslednji razpredelnici:

Izdelek	Količina	Prodajna vrednost v 000 din	% udeležbe	Velikost prometa	Stopnja pokritja	Razvrstitev v skupine velik. stopnja prom. pokritja
1	340	1.598	3,84	164	10,27	C C
2	490	3.336	8,02	1.186	35,55	B A
3	90	639	1,54	287	44,88	C A
4	2.250	10.613	25,51	1.872	17,64	A B
5	570	2.511	6,04	556	22,15	B B
6	480	1.918	4,61	181	9,43	C C
7	1.830	6.584	15,83	871	13,33	A C
8	910	4.212	10,12	834	19,79	B B
9	740	2.344	5,63	183	7,80	C C
10	1.760	7.848	18,86	1.329	16,93	C B
Skupaj	9.460	41.603	100,00	7.463		

morali tudi prodajo izdelka 7. Ostalo prodajo in proizvodnjo pa usmeriti k izdelkom z višjo stopnjo pokritja. Te odločitve nastanejo pri pogoju, ko so cene zamrznjene. Pri pogoju prostega formiranja cen, pa bi morali težiti ravnako k preusmeritvi prodaje, a hkrati tudi povečati ceno izdelku 7.

Z upoštevanjem zunanjih pogojev, ki jih upoštevamo po posvetu s prodajnim oddelkom, se povečujejo prodajne količine izdelkov z višjo stopnjo pokritja in zmanjšajo količine v skupini C po kriteriju stopnje pokritja. Zunanji pogoji vključujejo konkurenco na tržišču in realne količine, ki se lahko v naslednjem letu prodajo. Preglednica nam pokaže plan prodaje:

Izdelek	Količina	Prodajna vrednost v 000 din	% udeležbe	Pokritje v 000 din
1	200	940	2,18	97
2	590	4.817	11,20	1.428
3	90	639	1,49	287
4	2.390	11.274	26,20	1.988
5	710	3.128	7,27	693
6	350	1.399	3,25	132
7	1.830	6.584	15,30	871
8	1.040	4.814	11,19	953
9	500	1.548	3,68	124
10	1.760	7.848	18,24	1.329
Skupaj	9.460	43.027	100,00	7.902

Rezultat planiranja prodaje po A z upoštevanjem ABC metode se pokaže v stolpcu pokritja, ki je sedaj za 439.000 din večji kot v izhodiščni tabeli.

A. N.

Tovarna celuloze Medvode

PROIZVODNJA

v %	I—XII/72	XII/1972	I—XII/72	Plan	71/72
Celuloza	104,8	105,6	105,0	100	106,6
Pinotan	121,3	120,5	99,0	100	120,2

Letni plan proizvodnje celuloze smo presegli za 5%. Na drobno proizvodnjo so vplivali manjši zastoji, dobra organizacija dela in kvalitetna lesna masa. Proizvodnja pinotana je od visna od prodaje, zato plan ni dosežen, čeprav pa je večja količina tekočega pinotana prikazana kot nedovršena proizvodnja ki bo realizirana v mesecu januarju 1973.

Združene papirnice Ljubljana

Gibanje proizvodnje v mesecu decembru 1972

	Plan	Doseženo	
		december 1972	leto 1972
Klasični papirji	100	80,0	92,6
Premaz	100	149,4	126,3
Skupaj:	100	96,3	100,5
Lesovina	100	137,2	102,3
Izvoz ton	100	63,9	104,3
Izvoz \$	100	72,0	115,2

Izkoriščanje zmogljivosti papirnih ter premaznega stroja v decembru 1972

	December 1972	Povprečno I. 1972	Povprečno I. 1971
	I. PS	92,2	92,4
II. PS	92,1	90,2	92,1
III. PS	92,1	91,4	91,4
IV. PS	80,2	90,7	90,9
Skupaj:	89,1	91,2	91,7
Premazni stroj	48,5	52,1	47,6

Količinskega obsega proizvodnje v mesecu decembru zaradi remonta IV. PS nismo dosegli, povečale pa so se tudi zaloge nedokončane proizvodnje. Standardnih pisalnih in tiskovnih vrst smo izdelali minimalne količine, manj tudi ofset papirjev, porasla pa je proizvodnja pigmentiranih, bankpostov, kulerjev ter kontaktnih papirjev. Zastoji PS so bili na običajni višini pa tudi izmet ni bil pretirano visok (7,6%).

Premaznih papirjev smo izdelali 49% več kot predvideva plan, ca. 60% celotne proizvodnje pa smo obojestransko premazali. Zastojev smo zabeležili ca. 4% več kot preteklo mesec, izmet pa je ostal na običajni višini (13,8%).

Lesovine smo izdelali znatno nad planirano količino, ker smo v decembru izdelali več srednjefinih papirjev — kulerjev.

Dopisujte v »Naše delo«

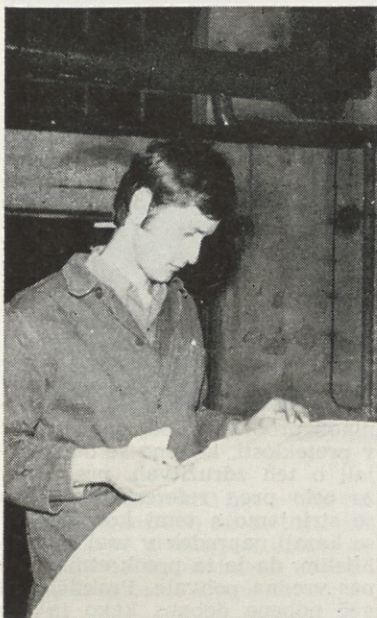

Tokrat pet predsednikov

VEVČE, JANUAR — V naših vsakomesečnih razgovorih po obratnih in drugih oddelkih smo v našem glasilu že slišali marsikaj prijetnega, zanimivega in konstruktivnega. Ker pa je ta številka »Našega dela« prva v letošnjem letu, tj. v letu gospodarskih sprememb in pospešene samoupravne in družbenopolitične dejavnosti, smo zaprosili za odgovor na eno daljše vprašanje naslednje tovariše: **Silva Razdevšek — predsednika DS, Albina Vengusta — predsednika IO, Maksa Krpana — predsednika sindikata, Jožeta Žiberta — sekretarja OOKZ in Danila Zabukoveca — predsednika mladine.** Vprašanje se je glasilo: Predsedovati v katerikoli organizaciji in biti aktiven, je odgovorno, obenem pa tudi nadvse častno delo. Kakšni so principi vašega dela na tem področju, kako ocenjujete delo organizacije v kateri predsedujete, v preteklem letu in kakšne so smernice in načrti za vsebino in način dela v bodoče?

Tako so odgovarjali:

Danilo Zabukovec — predsednik mladine: Da je mladinska organizacija bila v mrtvilu, vemo vsi. Ni dolgo tega, ko smo se odločili, da jo ponovno oživimo. Da

Danilo Zabukovec

bi to lahko dosegli in organizirano začeli delovati, smo imeli konec preteklega leta ustanovno konferenco mladinske organizacije. Na konferenci je bil sprejet in potrjen program za leto 1972/73, seveda še z nekaterimi popravki. Izvoljeno je bilo vodstvo KMP Papirnice Vevče.

To so bili prvi koraki, katere smo napravili in upam, da ne bo ostalo samo pri tem. Težko je govoriti o preteklem letu in delu, v katerem smo sedaj. Organizacija je komaj ustanovljena in nimam dovolj izkušenj, da bi lahko realno odgovoril na zastavljeno vprašanje. Začetek je bil ohrabrujoč in smo tudi naredili vse, kar smo si zadali do sedaj. Upam, da bo v bodoče tudi tako. Naš program za leto 1973 je precej obsežen. Treba bo precej volje in truda. To pa seveda ni vse. Potrebna je tudi velika podpora vseh zaposlenih v podjetju. Potrebujemo prostor, potrebujemo denar, potrebujemo moralno podporo... Mislim in tudi želim, da bomo vse to v tem letu in tudi v bodoče tudi dobili. Zavedam se, da je zelo veliko odvisno od nas samih — mladincev. Ne da samo pišemo, potrebne so tudi akcije.

Zdaj je v programu »Tribuna mladih«. Mislim, da je to že prvi korak začrtane poti v tem letu. Pot je dolga in težavna. Premagali jo bomo le, če bomo vsi složni in se dobro razumeli med seboj. To je po mojem mnenju glavni faktor, ki vpliva na delovanje organizacije. Zato pozivam vse mladince, da res aktivno delujejo v KMP, a ne da samo govorijo »za hrbotom«, ne naredijo pa nič.

Jože Žibert — sekretar OOKZ: Dolžnost sekretarja organizacije ZK sem sprejel v času zelo razgibanega političnega življenja ter mnogih pomembnih sprememb v naši družbi. Nasprotno pa je v naši organizaciji ZK vladalo nekakšno mrtvilo. Družbenopolitične dejavnosti v našem podjetju skoraj ni bilo. Ob prevzemu dolžnosti sekretarja sem bil z organizacijo vred postavljen pred ko-

pico nerešenih problemov, ki v naši tovarni onemogočajo pravilno delo. Na take naloge in take spremembe dela pa naša organizacija ni bila pripravljena. Zato je bila glavna naloga v preteklem letu organizacijo ZK okrepiti, pomladiti ter spremeniti strukturo. V organizaciji ZK je premalo mladih ljudi, delavcev iz neposredne proizvodnje, kakor tudi strokovnih delavcev. Pred nas je bila postavljena naloga oživitve dela sindikalne in mladinske organizacije, ki bosta postali baza za kadrovanje v ZK. Ti dve nalogi nam je že v minulem letu uspelo izpolniti, tako da lahko v tem letu pričakujemo precej več razgibanosti in družbenopolitič-

Jože Žibert

nega življenja tovarne. Same organizacije ZK pa še nismo uspeli pomladiti. Zvezo komunistov v naši tovarni še nismo približali delavcem. To lahko sklepamo iz premajhne zainteresiranosti delavcev do sodelovanja. Čutim, da nam delavci premalo zaupajo, za kar pa smo v največji meri krivi sami. Prepričan pa sem, da bomo z izpolnitvijo nalog, ki jih pred nas postavlja program ter pismo tovariša Tita, ustvarili večje zaupanje delavcev.

Naloge:

- ZK bomo kadrovsko okrepili,
- odpravili vse nepravilnosti, ki v podjetju še obstajajo,
- vztrajali, da se izboljša organizacija dela,
- samoupravljanje prilagoditi ustavnim dopolnitvam.
- izboljšati kadrovske ter stanovanske politike,
- da se realizira prizadevanje združitve papirne industrije Slovenije.

Izpolnitev teh nalog pomeni izboljšanje delovnih pogojev, povečanje socialne varnosti delavcev in kar je najvažnejše: člani kolektiva bodo videli jasnejšo sliko prihodnosti naše tovarne.

Maks Krpan — predsednik sindikata: Tako v gospodarskih, kot tudi v družbenopolitičnih organizacijah je nujno, da delovna in vodstvena mesta zasedajo čim bolj sposobni delavci, z ustreznimi strokovno izobrazbo. Pomembna je tudi njihova idejno politična razgledanost, saj morajo poleg svojega rednega dela sodelovati tudi v organih samoupravljanja,

komisijah, v raznih družbenopolitičnih organizacijah, skratka, morajo se zanimati za vsestransko življenje in razvoj v podjetju, kjer so zaposleni in zunaj njega. To je bistvena moč delavskega razreda. S tem res nisem nič novega povedal, hočem pa poudariti, da se pri nas pri izbiri in izvolitvi ljudi za vodstvo raznih organizacij, komisij in drugih organov vedno ne držimo enakih meril. Premnoga leta smo dopuščali skrajnosti. Marsikdaj smo izvolili na čelo neke organizacije človeka, ki je bil že preobremenjen z različnimi drugimi funkcijami in se (namenoma) nismo spraševali ali bo zmozel opraviti vse, toda izvolili smo ga, ker smo pač morali nekoga imeti. Po drugi strani pa smo marsikomu dovolili skoraj popolno neaktivnost in indolentnost, kar je v vseskozi vplivalo ne le na slabše uspehe, temveč smo tem ljudem na ta način vtisnili še globlji občutek nesposobnosti in jih tako avtomatično izolirali od pravega družbenopolitičnega življenja. To je privedlo tudi do tega, da imamo že vrsto let izjemoma sedaj v enih, potem v drugih komisijah vedno ene in iste ljudi. Vsaj v osnovni organizaciji sindikata ne bomo več dovolili, da bi vse breme naložili izključno na predsednika, tajnika in nekaj članov izvršnega odbora. Menim, da bo koristil naš postopek neke splošne mobilizacije in razdelitev dela na čim več članov osnovne organizacije. V današnjem dokaj živahnem družbenopolitičnem življenju, v dobi razvoja in poglobljanja socialističnih samoupravnih odnosov, ko govorimo o ustanavljanju TOZD, v katerih bodo proizvajalci — delavci sami odločali osnovna merila za razporeditev dohodkov in

Maks Krpan

osebni dohodkov v sklopu s samoupravnimi sporazumi, s staro prakso ne bi mnogo dosegli. Prav dobro se zavedam, da so organizacije praznovanja dedka Mrza. krvodajalske akcije, pomoč socialno prizadetim in podobno, humane, toda le formalne dolžnosti naše organizacije, ki jih brez dvoma ne bomo zanemarjali. Prizadevali se pa bomo za uveljavitev delavskih pravic in skupaj z organizacijo zveze komunistov in komisijami organizirano vplivali na razvoj samoupravnega odločanja in socialističnih odnosov.

Če tudi izključimo pogoje svojega osebnega življenja in neizkušnje pri delu v tej organizaciji, trdim, da bi bili mnogi drugi sposobnejši kot jaz, toda, če bi upoštevali vse to, bi se zopet znašli na tirihi že prej omenjene stare prakse. Zavedam se svoje odgovornosti. Mnogo zaupam v pomoč organizacije zveze komunistov, tajnika in članov izvršnega odbora. Vsem članom izražam zahvalo za izkazano mi zaupanje. V čast mi bo po svoji moči in prizadevanju opravljati to novo dolžnost.

Silvo Razdevšek — predsednik delavskega sveta: Menim, da so bistvene razlike v pomembnosti funkcij predsedstva med omenjenimi družbenopolitičnimi in izvršilnimi samoupravnimi organizacijami ter predsedstvom delavskega sveta, kot sicer najvišjega samoupravnega organa. Pri tem ne mislim, da ni nobenih dolžnosti ali odgovornosti, je pa že v poslovnih, statutih, pravilnikih ali programih teh organizacij razvidno, da so izvršne ali poslovne naloge bistveno drugače razmejene. S tem hočem reči, da konkretno predsednik delavskega sveta podjetja v tej stopnji razvisti samoupravnosti in obstoječi organizaciji ustreznih organov, razen sodelovanja v organiziranju sej in vodenju teh, nima sicer posebnih specifičnih dolžnosti in seveda tudi ne ustreznih odgovornosti. Vsaj ne veliko več, kot vsak član delavskega sveta ali njegovih odborov ali komisij. Organizacija samoupravnih organov je namreč takšna, da ima za pripravo in izvrševanje nalog posebne organe ali za to zadolžene strokovne službe, ki za pravilno pripravo in obdelavo predlogov, nalog in njihov izobraževanje odgovarjajo celotnemu delavskemu svetu in ne predsedniku, s ploha pa ne samo njemu. Izven sej predsednik nima nobenih kompetenc, razen, če je za posamezne naloge specialno zadolžen od delavskega sveta. V tem je tudi bistvena razlika, ki sem jo v začetku navedel.

Preteklo leto 1972 je bilo težavno leto. Ne samo, da je DS sprejemal odločitve, ki nam bodo dajale rezultate letos in prihodnja leta, temveč tudi razpravljal o težavnih vprašanjih gospodarjenja zaradi mnogih zunanjih in notranjih problemov. Kako smo rešili posamezna vprašanja in ali je bila vsaka rešitev pravilna, bomo lahko ugotavljali že letos in še prihodnja leta. Moram pa reči, da smo bili mnogokrat premalo zainteresirani, da smo največkrat premalo dobro seznanjeni s sržjo problema ter zaradi tega na svojo vlogo upravljalcev slabo pripravljani. Mnoge probleme, ki so pred nami, podcenjujemo, preveč gledamo samo z osebnega stališča, nimamo še čuta za upravljanje in zaradi tega formalno odločamo,

Silvo Razdevšek

čepprav z nezaupanjem in skepsjo. Moramo si priznati, da smo mnogokrat odločali, ne da bi bili prepričani v svojo odločitev. Mnogo stvari smo spregledali, bili premalo odločni, premalo radovedni in vztrajni. Večino tega izhaja iz bojazni, lagodnosti in nezanimanja, pa tudi iz neobveščenosti, neznanja ter nepotrebne skromnosti. Slišati je zelo kritično, vendar je tako. Če je to veljalo za nazaj, je naša naloga, da tako ne bo naprej. Ustavna dopolnila, ki jih nismo realizirali lani, moramo letos. Sprejeta so bila zaradi napak in nemoči samoupravljanja. Ustavna pravica vsakega je, da sprašuje, predlaga, odloča,

zanka in kritično preverja brez bojazni. Seveda ne vseprek in brez osnov, ne kjerkoli in na vsakem mestu. S tem želim samo reči, da bo prva in glavna naša naloga letos samoupravljanje razviti in organizirati tako, da ne bo zadoščeno ustavnim dopolnilom le kot formalni pravici, temveč tudi resničnemu upravljanju preko vsakega posameznika.

Na področju gospodarjenja pa menim, da leto 1973 nasproti lanskemu ne more biti lažje, kljub optimizmu nekaterih. Mnoge težave bodo še potencirane. Obstojne potencialne možnosti ne bomo izkoristili brez naporov, nasprotij in težav. Samo tapete nas ne bodo obogatile, kot nas ni premaz. Omogočile bodo le življenje. Ali pa bomo znali od teh možnosti izkoristiti več, pa je odvisno samo od nas vseh. Od nekvalificiranih manj, od strokovnjakov več. Mnogo pa od tega, ali bomo svojo nalogo na področju upravljanja znali odigrati.

Albin Vengust — predsednik izvršilnega odbora: Pred štirimi leti smo skladno s petnajstim dopolnilom ustave precej spremenili organizacijo samoupravnih teles. Namesto nekdanjega upravnega odbora smo postavili tri odbore in pet komisij. Vsak od teh izvršilnih organov je s svojim delom pokrtil določen del samoupravnega odločanja namesto nekdanjega odbora. Pa tudi delovski svet je odstopil odborom in komisijam določen del svojih kompetenc.

Izvršilni odbor nima nobenih delitvenih kompetenc. Deluje izključno na področju proizvodnje in trga. Pravzaprav je izvršilni odbor nekakšen razširjen kolegij. Zato je direktor podjetja že po našem statutu predsednik odbora. Z nobenim naštetih predsednikov se ne morem meriti. Sem pač predsednik po službeni dolžnosti.

Na sejah izvršilnega odbora želimo delati teamsko tj. kolektivno. Ko razpravljamo o mesečnih gospodarskih rezultatih, imata glavno besedo finančnik in analitik. Če gre za tehnologijo papirja, potem obvelja beseda tehnikov. Vsak na svojem delovnem področju je pravzaprav nekakšen monopolist, vendar ne samemu sebi namen. Dobri rezultati iz nekega delovnega mesta postanejo slabi, če na drugem delovnem mestu ni enakega odziva. Torej izvršilni odbor ima predvsem nalogo koordinirati delo vseh služb podjetja. Ker je direktor predvsem koordinator podjetniških delovnih funkcij, je kar samo po sebi razumljivo, da izvršilni odbor vodi direktor. V našem izvršilnem odboru imamo tudi zunanjega člana — predstavnika Ljubljanske banke. S to zvezo

Predsednik IO A. Vengust prihaja na sejo

smo hoteli uresničiti upravljalški vpliv na obe organizaciji. Smo komitenti banke in ni vseeno, (Nadaljevanje na 5. strani)

(Nadaljevanje s 1. strani)

potrebna zaradi tega, ker sodim, da imamo dejansko urejen program v Sloveniji, kjer nihče drug drugemu ne konkurira niti sedaj, niti v bodoče, poleg tega pa mislim, da je tržno program docela zadovoljiv. Tehnološko si lahko pomagamo, ker smo v isti panogi. Sicer so razlike, vendar imamo v Ljubljani vzorno urejen papirni inštitut. Papirles kot strokovna organizacija ima tudi določeno osnovno prednost, ker ni treba določene službe ustanavljati. Dodati je le še določene naloge, okrepiti s kadri in verjetno so zasnove bodočega združenega podjetja skorajda uresničljive.

Papirništvo ima dejansko mnogo skupnega, vse od programskih zasnov do nastopa na tržišču in s tem je moč delati neprimerno ceneje, racionalneje, bolj strokovno, bolj efikasno in najbrž ni argumentiranih zaprek, da ne bi šli v določeno združenje, ki naj pa bo temeljito in pri tem se najbrž ne smemo ustrašiti tudi dokajšnjih kadrovskih težav, ki jih bomo pri tem združenju dejansko imeli.

Tov. ing. Mitja Černe, ki že dalj čas spremlja papirno industrijo kot predstavnik zbornice, je izrekel med drugim naslednje: »Že nekaj let spremljam razprave o možnostih, aspektih in potrebah tesnejšega povezovanja in združevanja v slovenski papirni industriji. Lahko samo ugotovim, da je bilo o tem že veliko izrečenega in napisanega in to vse v smislu, kako je takšna združitev na mestu in nujna in nihče, vsaj kolikor je meni znano, tega ni zanikal ali da bi rekel drugače, še zlasti ne argumentiral. Nasprotno, tej ugotovitvi vsi pritrjujejo in z njo soglašajo. Pa vendar dlje od soglasja in pritrjevanja ni prišlo. Po tej strani mislim, da je bilo soglasje že zdavnaj doseženo in bi ta korak v skupno združeno podjetje bil narejen lahko že zdavnaj.«

Tov. Poglej iz Ceršaka je v svoji razpravi nekoliko cinično ocenil dosedanje napore o povezovanju slovenske papirne industrije. Med drugim je dejal: »Vprašanje združenih papirnic v Sloveniji smo papirničarji velikokrat načenovali in ga različno imenovali. Po vseh oblikah smo se skušali poslovno združevati, lokalno ali konkretno v širšem slovenskem merilu, po strani surovin in po vseh drugih vprašanjih, ki so nas vezala kot papirničarje. Tu je bilo prisotno tudi vprašanje privilegiranih, sama osnovna surovina, cene itd. in bogatejša gospodarske organizacije niso imele posebnega interesa za solidarno reševanje problemov v okviru industrije papirja. Prosil bi velike gospodarske organizacije, da se resnično izjasnijo in da svoje besede potem dejansko uresničijo s svojimi predstavniki ZK ni s samoupravnimi organi. Edino na tak način je mož-

no to idejo uresničiti, saj jo že danes dobivamo tako rekoč kot gotovo.«

Tov. Zule je na široko razpredal misli o dosedanjih izkušnjah medvoškega kolektiva in je v diskusiji dal naslednje mnenje: »Menimo, da so integracijski procesi nujni in da si to medvoška tovarna, kot manjše podjetje te stroke, posebno želi. Že zdavnaj smo čutili potrebo po takih pobudah in smo nekaj takih pobud že sami dali: za skupno integracijsko povezavo s papirnicami Slovenije, za razširitev celulozne proizvodnje, pobudo gozdarjem, gozdnim gospodarstvom, na katero smo vezani, za integracijsko povezavo. Vse te pobude so bile brez pravih rezultatov.«

Naše podjetje nima nobene razvojne variante, ki bi jo lahko sami realizirali in znano je, kakšne so investicije v celulozni industriji, zato mi še posebej čutimo potrebo in želimo najti neko integracijsko povezavo, ki nas bo podprla v razvoju.«

Za zaključek svoje razprave je povedal še tole: »V Medvodah smo se pogovarjali in mnenja smo, da je treba razmišljati ne samo o horizontalni integraciji, temveč tudi o vertikalni povezavi, ki bi ustvarila novo kvaliteto v gospodarjenju z lesno maso. Naš kolektiv v Medvodah se bo vključil v tako akcijo o združevanju in bo moral upoštevati družbeno-ekonomske, nacionalne interese pri reševanju oz. pri odločanju o usodi našega lesnega gospodar-

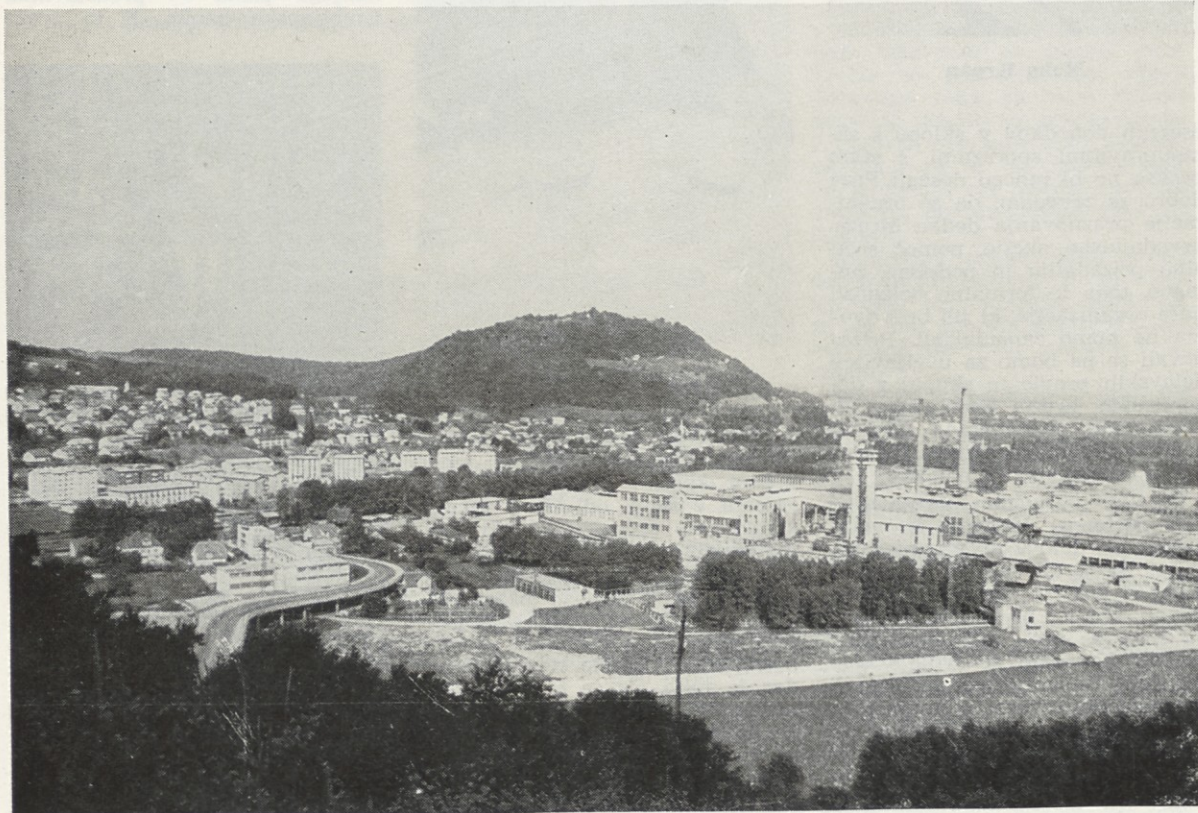
Plenum papirne

Tovarna dokumentnega in kartnega papirja Radeče pri Zidanem mostu

Tovarna celuloze Medvode

Tovarna celuloze in papirja »Djuro Salaj« Krško z delom naselja in novim mostom

pirnice Radeče nekoliko preskromno dejal: »Naša papirnica je manjši kolektiv. Z njim ni bilo nikoli problemov, saj smo bili že v preteklosti, ko smo se dogovarjali o teh združitvah, pred tem, že celo pred referendumom, da se strinjamo s temi koncepti, ki so kazali napredek v vsej panogi. Mislim, da je ta preokretnica danes vredna pohvale. Praktično ni več nobene debate, kako in kaj naj bi si kdo rezal naprej ali nazaj.«

Sladkogorski tovariši so bili nekoliko bolj zadržani, kar kaže glasno razmišljanje njihovega delegata tov. Kocbeka. V zaključku svoje razprave je dejal: »Na Sladkem vrhu bomo naredili vse za to združenje, vendar pripominjam, da bo moje stališče precej težavnejše postaviti pred kolektiv, zakaj je tako sodelovanje potrebno, ker je v kolektivu še vedno prisotna miselnost, da je bil nekoč že izdan dekret o ukinitvi papirnice, ki pa še danes obratuje, se razvija in zaposluje 1000 ljudi, sicer bi bila v tem delu slovenske domovine velika revščina.«

V nadaljevanju razprave so sodelovali še tov. Kosmina iz Papirlesa, tov. Paznik iz Prevalj, tov. ing. Barle iz Gorjane in tov. ing. Bonač iz Inštituta za celulozo in papir. Vsi so bili enotnega mnenja, da sedanji trenutek in razmere v panogi celuloze in papirja dovoljujejo bolj pogumno združevanje papirne industrije Slovenije. Opozorili so, da imamo več organizacij skupnega pomena in da jih je potrebno okrepiti s kadri in pravilno usmeriti za skupne potrebe.

Delovno predsedstvo je ugotovilo, da predstavnikov tovarne lepenske iz Podvelke ni prisotnih. Iz razprave predsednika CK ZKS tov. Popita je bilo moč potegniti jasne cilje in naloge slovenskih papirničarjev za naslednje obdobje. Te je formuliral takole: »Naša aktivnost je treba usmerjati v tri smeri, in sicer:

— v delovno organizacijo s ciljem, da se uvedejo TOZD in realizirajo ostala ustavna dopolnila;

— v organizacijo združenih podjetij (integracija papirne industrije je samo ena od večjih integracij, ki so v nastajanju) in

— v povezovanje združenega podjetja papirne industrije z lesno-predelovalno in gozdarstvo industrijo v interesno poslovno skupnost.«

Tako čisto opredeljeni sklepi ne potrebujejo kakega pojasnjevanja. Plenum papirničarjev je zato sprejel naslednje najvažnejše sklepe:

stva, oz. celulozno-papirne industrije, vendar želi, da pove svoja mnenja, ko se odloča o združitvi. Kolektiv zanimajo perspektive. Bojazen, ki nas bo pri tej realizaciji nekoliko oviral, je v tem, da za sedaj za Medvode ni predviden v razvojnem konceptu program, ki bi karkoli dal Medvodam. Mi ne želimo zahtevati nekih megalomanskih stvari, želeli bi le stabilizacijo in nekoliko povečanje te proizvodnje ali delno preusmeritev, vendar pa ostati v panogi in pod pogoji, da se za Medvode v sporazumu z ostalo papirno industrijo najde program. Ne gre tu za stvar poedincev, temveč dejansko za bodočnost kolektiva oz. njegove usmeritve.«

Tudi Količevci so se izjavili za aktivno sodelovanje v združevanju slovenske papirne industrije. Tov. Varšek je v široki razpravi dejal: »V papirnici Količevo smo za tako sodelovanje in mislimo, da bomo pri pripravi osnutka tega sporazuma aktivno sodelovali in svoje želje skušali tudi dokumentirati in uresničiti: mislimo pa, da v tem ne bi smela imeti že vnaprej prioriteto ali krojiti politiko ostalih nobena ne majhna ne velika organizacija.«

Starosta slovenskih papirničarjev tov. Stane Koselj je glede na svojo osebnost in na vlogo Pa-

industrije Slovenije

Sladkogorska tovarna kartona in papirja Sladki vrh

»Vsi predstavniki prisotnih delovnih organizacij so se izjasnili, da vidijo v predlagani obliki integracije boljše možnosti za družbeno-ekonomske premike razdrob-

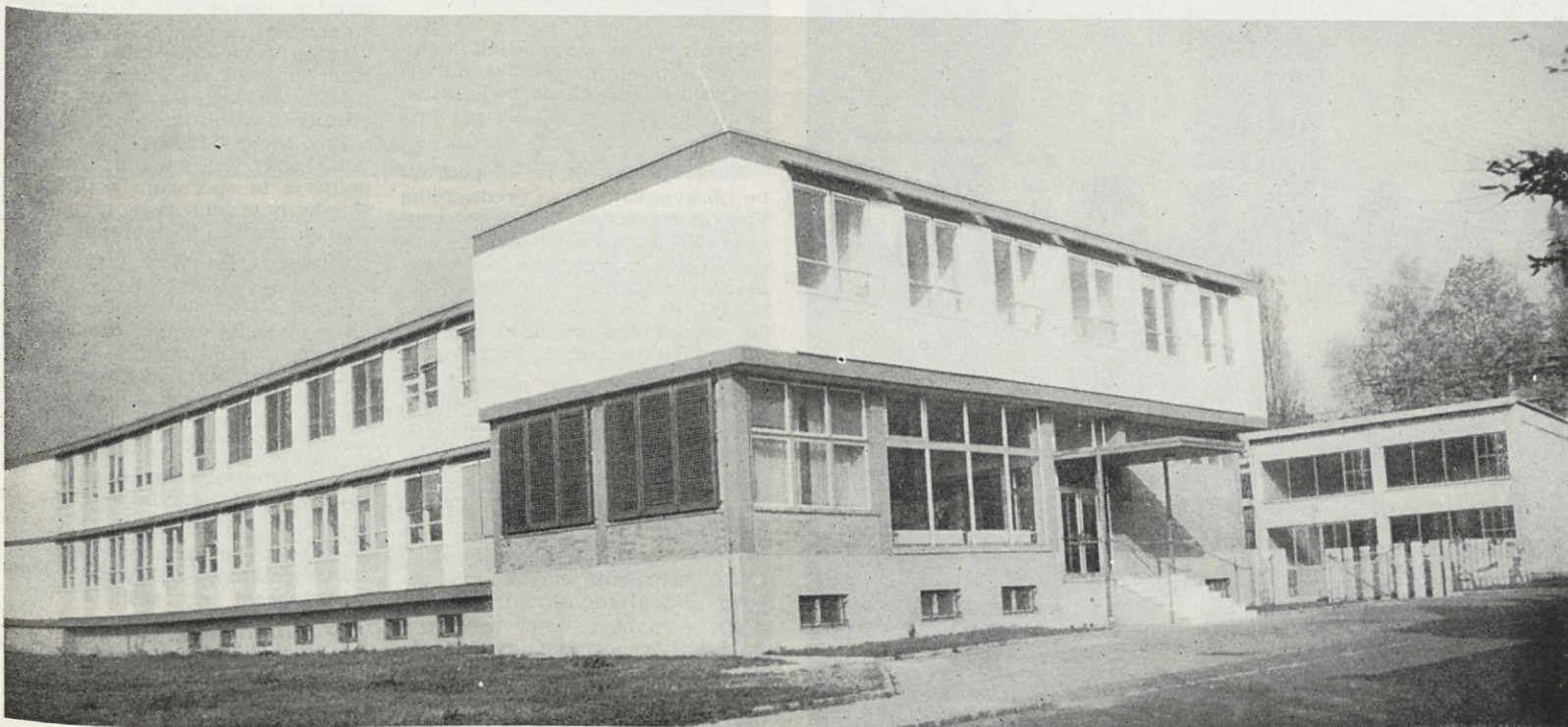
ljene slovenske papirne industrije, in to še zlasti v smeri hitrejšega razvoja in doslednejših oblik samoupravljanja. Temu ustrezno se je zato plenum tudi izrekel za

združitev slovenske papirne industrije v enotno organizacijo združenega dela.

Za pripravo potrebnih gradiv ter še zlasti samega predloga sa-

Tovarna lesovine in lepenke Prevalje

Inštitut za celulozo in papir v Ljubljani

moupravnega sporazuma o združitvi je bila imenovana delovna skupina v naslednji sestavi:

Gasperič Zdenko	— Inštitut
Ignatijev Ivan	— Ceršak
Jesenšek Milan	— Radeče
Kosmina Dušan	— Papirles
Krošelj Pavle	— Krško
Lednik Janez	— Vevče
Lihteneger Ivanka	— Prevalje
Milič Ljubo	— Količevo
Nekret Jože	— Sladki vrh
Rajič Slobodan	— Gorjana
Zule Slavko	— Medvode

Delovna skupina mora pripraviti predlog samoupravnega sporazuma o združitvi do 15. 3. 1973.«

Da bo stvar tekla tudi po družbeno-političnih organizacijah, je bil formiran aktiv ZK papirne industrije Slovenije, ki je za svojega sekretarja izvolil Antona Vodiška. Na sestanke aktiva ZK je vabiti sekretarje občinskih komitejev ZK, na katerih območjih so delovne organizacije papirne industrije.

Za zaključek je predsednik tov. Rošker dejal, da je od besed pristopiti k dejanjem.

Poskusil sem z napisano besedo ustvariti izjemno vzdušje, ki je bilo na plenumu papirne industrije Slovenije. Sedaj so na nas trenutki odločitve kakšno pot bomo izbrali za jutri.

Albin Vengust

Tokrat pet predsednikov

(Nadaljevanje s 3. strani)

kako mi delamo in razpolagamo z bančnimi sredstvi in ni vseeno, kako banka gospodari z našimi sredstvi. Z živim stikom preko bančnega zastopnika v našem izvršilnem odboru je ta nadzor v večji meri izpolnjen. Škoda le, da banka to zvezo slabo izkorišča.

Izvršilni odbor je lani redno delal in se sestajal najmanj enkrat mesečno. Udeležba je bila vselej izjemno dobra, saj je bila običajno skoraj 90-odstotna. V izjemno težavnih gospodarskih razmerah preteklega leta je izvršilni odbor imel obilo kritičnega dela. Najhujše preglavice so nam delale zamrznjene cene naših izdelkov ob nezamrznjenih cenah domačih in uvoznih re-

produkcijskih materialov. Doma imamo vedno določene možnosti, da boljše delamo in s tem krijeemo svoj prispevek v napredku družbe kot celote, ne moremo pa prevzeti takih izjemnih bremen, kot so bila v letu 1972, ko so se repromateriali podražili za več kot 20 milijonov, ob dejstvu, da celotni rezultat Papirnice Vevče ne bo kaj prida presegal 200 milijonov. Dokaj časa smo posvetili investicijskemu vlaganju in napredku Papirnice Vevče. Izpolnili smo vse pogoje, da smo začeli rekonstruirati tovarno. Za začetek gradimo tovarno tapet, v teku je priprava pogodb za kotlarino, medtem ko je potrebna rekonstrukcija IV. PS danes še zelo negotova ter so v kratkem predvidene temeljite razprave med vsemi delavci, ki bodo kakorkoli dali svoj strokovni prispevek za najugodnejšo varianto rekonstrukcije četrtega papirnega stroja. V preteklem delu izvršilnega odbora so bile zastopane tudi kadrovske zadeve višje in visoke skupine. Po novem jih je delovski svet dal v odločanje novemu odboru za kadrovske zadeve in izobraževanje. Praksa je namreč pokazala, da ni bilo umestno kadrovske zadeve deliti med dva samoupravna organa.

Stanovanjski krediti v letu 1973

VEVČE, JANUARJA — Odbor za družbeni standard je ugotovil, da je bilo stanje na računu pri SDK konec lanskega leta 431.712,65 din. Po pogodbi je bilo pri Ljubljanski banki vezanih 400.000,00 din sredstev. Torej je ostalo na razpolago le 31.712,65 din.

Za leto 1973 je predviden priliv sredstev v višini 2,7% od bruto OD, kar bo dajalo mesečno okoli 81.000,00 din. Sprejeli so sklep o sklenitvi pogodbe za vezavo sredstev pri LB. Po tej pogodbi bomo sprejeli kredit v višini 700.000,00 din, ki ga bo možno izkoristiti za stanovanjske kredite delavcem, začeni z 29. 10. 1973.

Kadrovska služba podjetja bo v skladu s pravilnikom o kreditiranju stanovanjske graditve in oddajanju ter prodaji stanovanj zbrala potrebe po stanovanjskih kreditih za leto 1973. Na podlagi potreb in analize teh potreb bo napravljen načrt za kreditiranje. Iz tega načrta bo razvidno, katerim prosilcem in v kakšni višini bodo odobreni krediti po posameznih mesecih.

Samoupravna struktura kolektivnih organov je najbrž za sedanjí čas zadovoljiva za odločanje na nivoju podjetja. Če preštejem vse delavce, ki delajo v kateremkoli svetu, odboru ali komisiji jih je okroglo sto. To pa še vedno ni devetsto, kolikor je zaposlenih v Papirnici Vevče. Groba primerjava pove, da en delavec odloča v imenu devetih. Potrebne bodo določene spremembe, da bi izboljšali samoupravljanje in ga postavili bližje vsem zaposlenim. Četudi imamo procesno tehnologijo, ki je ni moč deliti po željah, so vendar lepe možnosti za organizacijo OZD (organizacija združenega dela). To bo vsekakor ena osnovnih nalog izvršilnega odbora v tem letu. Organizacijo podjetja in obračun po enotah bomo morali tako prirediti, da bo slednja delavnica razpolagala z dovolj podatki za uspešno in zanesljivo odločanje; kako gospodariti, da bosta OZD in celo podjetje uspešna. Poleg tekočih nalog proizvodnje in tržišča bo izvršilni odbor najbrž posvetil obilo časa ta trenutek zelo aktualni temi: združevanje slovenske papirne industrije. Ta naloga bo še posebej težavna, ker podjetjem papirne industrije Slovenije relativno dobro gre. Čeprav tehnologija in ekonomika kažeta na smotrnost večjega povezovanja oz. celo fizičnega združevanja papirne industrije, bodo organizacijski problemi težki in še hujša bo kadrovska problematika.

Z dosedanjim delom izvršilnega odbora sem zadovoljen. Sem prepričan, da bomo letos uspešnejši pri izvrševanju nalog DS, da bomo teamsko delo IO bolj poglobili z večjo odgovornostjo, ki v podjetju po malem šepa. Dosledno izvršena naloga iz dogovorjenega sklepa šele opraviči vzdevek teamsko ali kolegialno delo.

Dopisujte v »Naše delo«

Občni zbor osnovne organizacije sindikata papirnice Vevče

VEVČE, JANUARJA — Po določilih statuta ZSS in statutu sindikatov posameznih dejavnosti imajo osnovne organizacije sindikata redne občne zbere vsaki dve leti. Na teh zborih članstvo ocenjuje dejavnost organizacije, njeno materialno stanje in finančno poslovanje, sprejema programsko usmeritev za delo organizacije v prihodnje ter voli in razrešuje izvršni organ in nadzoruje odbor osnovne organizacije sindikata.

Sredi decembra preteklega leta je bil občni zbor OO sindikata tudi na Vevčah. Na predhodnih zborih volivcev so bili izvoljeni delegati za občni zbor, ki je torej delal po delegatskem sistemu. Od 53 izvoljenih se je zboru udeležilo 42 delegatov. Prisotni so bili tudi člani izvršnega in nadzornega starega odbora in nekaj povabljenih gostov iz vodstva samoupravnih organov, ZK, mladinske organizacije in zastopstva Krajevne skupnosti.

Po običajnih formalnostih, ki so potrebne za regularno delo zbora, so prišla na vrsto poročila o delu in delovanju sindikalne organizacije v pretekli mandatni dobi, ki je trajala nekaj dalj, kot je to določeno v statutu oz. pravilih.

Poročilo — kritično

Bivši tajnik OO sindikata tov. Stane Trtnik je podal kritično poročilo in oceno dela v pretekli mandatni dobi. Med drugim je dejal: Sindikati so sestavni del družbeno-političnega sistema, ki temelji na družbeni lastnini in samoupravljanju. Sindikat naj organizira delovne ljudi v boju za današnje razredne cilje in zadovoljevanje potreb, ki so v procesu socialistične preobrazbe pogoj za ekonomsko, socialno in kulturno osvoboditev. Pomaga delavcem, da se uveljavljajo pri upravljanju družbe in delovnih organizacij. Tako jih združuje pri reševanju gospodarskih, kulturnih, življenjskih in drugih vprašanjih. V še ne sklenjenem procesu upravljanja mora biti sindikat pomemben družbeno-politični činitelj, ki s pomočjo akcije opozarja in reagira na nepravilnost. Te temeljne naloge so bile vodilo za našo osnovno organizacijo. Izvršnemu odboru se je včasih bolj, včasih pa tudi manj posrečilo usmerjati delo akcije. Hiba v bivšem IO je bila v tem, da v njem niso bili zastopani vsi oddelki enakomerno. Zlasti je bilo pomanjkljivo zastopstvo iz proizvodnih oddelkov. Tako sindikat ni bil kos nalogam na nekaterih področjih dela, kot so šport in rekreacija, sociala, kultura itd. Na občnem zboru je važna izbira ljudi, ki so pripravljene delati na sindikalnem področju s polno odgovornostjo. Upoštevati je dejstvo, da je odbor delal v obdobju dokaj občutnega političnega zatišja. Po-

moč, ki jo je dobival od ZK, je bila dokaj pičla. To velja seveda le znotraj podjetja. Odvisno pa je pač od ljudi v samem vodstvu organizacij, ki sindikat opazijo le takrat, ko ga potrebujejo, ali ko ga je treba kritizirati.

Ugotavljam, da bi bilo rečeno v poročilu, da odnosi med sindikalno organizacijo in samoupravnimi organi niso bili slabi. Vendar bi morali pogovori in razprave, ki so bili bistvenega in odločilnega pomena prodreti širše med delavce. Sindikat bi takrat mogel biti zastopnik in posrednik koristi delavcev, če so bile te koristi kakorkoli prizadete. So namreč vprašanja, ki zadevajo širši krog, zato nekaterih življenjsko važnih odločitev ni več mogoče reševati samo v okviru delavskega sveta ali njegovih komisij.

Tako je sindikalna organizacija sodelovala pri sprejemanju samoupravnega sporazuma, obravnavala socialna vprašanja svojega članstva in probleme splošnega standarda delavcev. Sem so spadala vprašanja zdravstva in okrevanja, stanovanjski problemi, rekreacija itd. Vendar se ti problemi s stalnim prihodom novih delavcev nevdružno večajo.

Na kulturnoprosvetnem področju je ugotovljeno, da se krog obiskovalcev gledališč iz vrst članov sindikata stalno veča. Prav tako je prisotna skrb za sindikalno knjižnico, ki je sicer javna, vendar je opaziti, da zadnja leta število obiskovalcev precej upada. Tudi skrb za najmlajše je vidna ob vsakoletnem obisku dedka Mrza. Nastaja pa, posebno v zadnjem času, vedno večja potreba po družbeno-političnem izobraževanju.

V sestavi, v kateri je sindikat deloval in v okoliščinah, v katerih je bil, je dobival zares tako podporo, da je skrb za ponovno oživitve sindikalnega dela odveč. Ob zaključku poročila je tov. Trtnik zaželel novemu IO veliko uspehov, predvsem pa več pomoči, kot jo je imel stari.

Po poročilu nadzornega odbora in pregledu blagajniškega stanja se je razvila živahna razprava na poročila.

Stane Meljo, član organizacije ZB in ZK, dolgoletni aktivni delavec v družbeno-političnih organizacijah in samoupravnih organih je tehtno govoril o pomembnosti in aktualnosti pisma predsednika Tita, ki se ga morajo sindikalni aktivisti posebno oprijeti. Bistvo njegove razprave je bila tematika o izboljšanju organizacije poslovanja v podjetju. Pri tem je zlasti priporočil vodilnim delavcem dosledno spremljanje faktorjev, ki vplivajo na boljše rezultate dela, na analizo rezultatov in sprotno odpravljanje vseh slabosti in negativnih pojavov.

Področje dela sindikata je tudi rešitev vprašanja samohranilk in nočnega dela žena. Tega je menda vedno več, kar pa ni pereče vprašanje samo v naši tovarni.

Tov. Silvo Razdevšek, predsednik delavskega sveta je govoril o družbeni vlogi in pomenu delavca — samoupravljalca, ki je obenem član sindikata. Ta ima pravico in dolžnost, da sodeluje pri reševanju stanovanjske problematike, strokovnega in družbeno-političnega izobraževanja, rekreacije,

Na občnem zboru sind. občnega zbora je dal delegatom nekaj smernic Stane Meljo, od nedavnega upokojeni strojevodja III. papirnega stroja

problematike družbenega standarda itd. Minimalni osebni dohodki so spričo kronične gospodarske nestabilnosti še vedno neurejeni in prej nerealni kot realni. Zavzeti se je za še aktivnejšo politiko izobraževanja, posebno delavcev iz neposredne proizvodnje. Tov. Andrej Pirkmaier je pohvalil aktivnost sindikalne organizacije na področju športa in rekreacije. Navedel pa je potrebo po postavitvi referenta za športno rekreacijo, ki bi v odboru usklajal to aktivnost.

O organiziranju vzajemne pomoči, o kateri je bilo že precej razprav je govoril tov. Ciril Potočnik.

O obveščanju v kolektivu je bil tov. Ciril Zupančič mnenja, da je še vedno nezadovoljivo. Zapisniki samoupravnih organov so po njegovem mnenju pomanjkljivi, težko razumljivi in preozko formulirani.

Da bi člani kolektiva lahko razpravljali o programih, bi morali biti informirani o vsebini razprav vnaprej.

Razpravo je zaključil še direktor podjetja tov. Albin Vengust. Prisotnim je razložil gospodarske razmere pri nas. Ob novih gospodarskih ukrepih je upal na najboljše. Poslovni odnosi z našimi partnerji gredo v dobro smer. Situacija delovnih uspehov in poslovanja v naši tovarni je glede na gospodarske ukrepe optimistična. Boljše čase pa lahko pričakujemo tudi z novo investicijo, tj. izgradnjo tapetnega oddelka.

Pri reševanju problematik okrog nagrajevanja na stalnost in minulo delo nismo neaktivni. V dohodnem času bo tudi na tem področju narejenega nekaj koristnega. Omenil pa je tudi potrebo po integraciji slovenskih papirničarjev.

Po razpravi je bil občnemu zboru perdožen Pravilnik osnovne organizacije. Ta vsebuje 52 členov in med drugim navaja temeljne pravice in dolžnosti članov sindikata, sestav in delovanje organov OOS, organizacijo sej, jav-

nost dela in obveščanje, akcijsko enotnost sindikatov, izobraževanje sindikalnih kadrov itd. Pravilnik je bil soglasno sprejet.

Po sprejetju tehtnih in konstruktivnih sklepov so delegati izvolili 11-članski izvršilni in 5-članski nadzorni odbor, ki se je na prvi seji takole konstituiral:

Maks Krpan — predsednik, Bogo Kokalj — tajnik, Drago Tatič — blagajnik. Člani: Rado Anžur, Stane Anžur, Franc Ambrož, Stane Močnik, Rado Nenadič, Anica Zupančič, Betka Lukec, Ostoje Mataruga.

Nadzorni odbor: Stane Zajc — predsednik, Franc Jagodič, Ciril Jeriha, Jurij Mušič, Jože Zajšek.

Če bo uresničen le del priporočil, ki jih je nanizal bivši predsednik IO tov. Ciril Potočnik in sklepi, ki jih je občni zbor sprejel, je pričakovati, da bo sindikalna organizacija podjetja dobila tisto vlogo med kolektivom, ki si jo bo zaslužila in ki ji pripada.

Sklepi samoupravnih organov

KOLIČEVO, JANUARJA — OMO je na svoji zadnji 48. seji razpravljalo o raznih kadrovskih zadevah v zvezi z določitvijo točk nekaterim našim delavcem, ki so bili premešeni na druga delovna mesta. Na delovno mesto korespondenta nabave je sprejet tov. Jelko Lepenik. Po sklepu te seje bodo ponovno odprte kopalnice, kjer bodo naši delavci imeli usluge brezplačno, ožji svojci in tuje osebe pa bodo kopanje plačevali. Sklenjeno je tudi bilo, da bodo kopalnice odprte ob petkih in sobotah od 14. do 22. ure.

Poslovni odbor je na svoji zadnji, 54. seji, razpravljalo o rezultatih poslovanja v mesecu novembru 1972. Iz obračuna je razvidno, da je v novembru bilo ustvarjenega 612.000,00 din dobička. Obračun poslovanja za 11 mesecev pa kaže, da smo imeli celotnega dohodka 96.090.000,00 din, da so bili skupno poslovni stroški 86.800.000, ustvarjeni dobiček je 9.290.000,00 din.

V zvezi s praznovanjem novega leta je PO sklenil, da se pred prazniki izplača 50% dobička iz osnove za prvih 10 mesecev.

Na tej seji je bil obravnavan tudi plan prodaje za leto 1973, katerega je PO tudi sprejel.

O predlogu sprememb samoupravnega sporazuma je govoril tov. Milič in povedal, da je predlog sedaj v postopku in je potrebno počakati na odločitve tripartitne komisije pri izvršnem svetu.

Člani PO so razpravljali končno še o prodajni politiki našega podjetja in sklenil, da bodo o tem obširneje razpravljali na eni prihodnjih sej.

Na svoji 32. seji je DS podrobno obravnavalo pismo predsednika Tita in izvršnega biroja ter program ZK Papirnice Količevo. Dalje je obravnavalo plan obratovanja ob praznikih v letu 1973 in sklenil, da bo podjetje obratovalo za vse državne praznike, razen 1. in 2. januarja ter 1. in 2. maja.

Po sklepu te seje je bilo naših sindikalnih organizacij dodeljenih 10.000.— din za organizacijo občnega zbora in končno tudi sklenjeno, da se naroči izdelavo načrtov za gradbeni del predvidene nove kotlarne.

Na 33. seji pa so razpravljali o rekonstrukciji energetskih naprav in soglasno sklenili, da naj podjetje nabavi kotel pri firmi Standard s posredovanjem ljubljanskega Smelta. Razpravljali so dalje o novih investicijah in sklenili, naj odgovorne službe pripravijo prioriteten red dela za leta: 1973, 1974 in 1975, hkrati pa so-

glasno sprejeli plan investicijskega vzdrževanja za leto 1973.

Delavski svet je tu podrobno obravnaval poročilo inventurne komisije o popisu sredstev in sprejel predloženo odločbo. Posebej pa je sprejel še, naj se uredi evidenca osnovnih sredstev, za kar sta predvsem odgovorni tehnična služba in računovodstvo, poleg tega pa tudi splošni sektor in komerciala. Določiti pa je potrebno tudi prostor, kamor bodo uskladiščena med letom odpisana in izrabljena osnovna sredstva.

Sklenjeno je bilo, da bo planska vrednost točke v letu 1973 0,15 dinarjev.

Sprejete so bile amortizacijske stopnje za leto 1973.

O podpisu družbenega dogovora za stanovanjsko izgradnjo je govoril tov. Lapajne in poudaril, da sedanja sredstva, ki jih v višini 4% od bruto OD odvajajo delovne organizacije za stanovanjsko izgradnjo, ne zadoščajo za odpravljanje stanovanjskih problemov. Predložene zakonske spremembe skušajo zagotoviti več sredstev za stanovanjsko gospodarstvo, večje spoštovanje urbanističnih načrtov ter večjo socialno varnost. Občinska skupščina je dala v razpravo bogat material o problematiki stanovanjskega gospodarstva. Bistvena določila sporazuma pa so:

Temeljne organizacije združene dela bodo v letu 1973 izločale najmanj 7% od bruto OD namensko za stanovanjsko gospodarstvo, doslej 4%. Delitev tega prispevka pa bi bila: 45% izključno za potrebe delovne organizacije, 30% za družbeno pomoč socialno ogroženim družinam, 25 odstotkov za obvezno združevanje v kreditnem skladu pri banki. Delavski svet je soglasno sklenil, da podjetje ta sporazum podpiše. Po sklepu navedene seje se podpiše tudi sporazum o sofinanciranju telesne kulture v občini.

Končno je tov. direktor poročal, da so na sestanku, v Krškem, ki ga je sklicala Gospodarska zbornica, razpravljali o ustavnih amandmajih ter o integracijskem procesu v papirni industriji. V zvezi s tem pa so bili sprejeti naslednji zaključki:

— ustanovljen je bil aktiv komunistov slovenskih papirničarjev,

— do 7. januarja naj bodo poslani zaključki plenuma vsem udeležencem tega sestanka ter

— formirana je bila komisija predstavnikov papirne industrije z nalogo, da do 15. marca 1973 izdela osnutek predloga integracijskega procesa papirne industrije.

Del udeležencev sindikalnega občnega zbora na Vevčah poslušata referat predsednika

Občni zbor osnovne sindikalne organizacije

KOLIČEVO, JANUARJA — Popoldne, dne 16. decembra 1972 je bil v dvorani kulturnega doma na Viru organiziran občni zbor osnovne sindikalne organizacije Papirnice Količevo. Za razliko od prejšnjih zborov, je bil topot organiziran množični občni zbor. Zbora so se člani sindikata udeležili v lepem številu, seveda pa tistih delavcev, ki so skrbeli ta čas za nemoteno obratovanje proizvodnih strojev, ni bilo.

Po sprejetem dnevnem redu je občni zbor potekal do poročil. V poročilih predsednika, blagajnika, poročilu o vzajemni pomoči, poročilu nadzornega odbora, je bilo razvidno, da je izvršni odbor organizacije deloval v smislu sklepov in programa sindikalne organizacije. Razrešnica izvršnega odbora je bila sprejeta.

V razpravi so člani sindikalne organizacije razpravljali o načini volitev, ker so bile topot javne, množične in o seznanjenju članov z bodočim sindikalnim programom v »Našem delu« in v »Tedenskem obvestilu« — program sindikalne organizacije bo objavljen v naslednji številki »Našega dela«.

V nadaljnji razpravi je bilo govora o razvojnem programu Papirnice Količevo, o rekonstrukciji KS II in o možnostih izgradnje KS III z vsemi pripadajočimi objekti in napravami. Potem o preureditvi prostorov za prehrano delavcev, o organizaciji maloprodaje naših izdelkov, o stanovanjski gradnji spričo novih predpisov in pogojev.

Razprava je potekala o finančnem poslovanju podjetja v letu 1973, o osebnih dohodkih, delovni disciplini, o proizvodnji izdelkov in o izboljšajnu odnosa do družbene lastnine.

V razpravi so člani izrazili zadovoljstvo, ker so se po daljšem času sešli spet v množičnem občnem zboru in razpravljali o delu sindikalne organizacije, o ureditvi

pogojev letovanja in še o izboljšanju več drugih pogojev.

V razpravi je bil omenjen občinski sindikalni program, organiziranje TOZD in sploh je bilo govora o poglobitvi samoupravljanja.

V javnih volitvah je bil izvoljen novi izvršni odbor. Občni zbor je število članov odbora povečalo od 9 na 11 članov.

Izvoljeni so bili naslednji člani in so po konstituiranju odbora dobili tudi svoje funkcije:

Janez Cerar, predsednik
Anton Smole, tajnik
Zdenka Kovačič, blagajnik
Vide Vavpetič, referent za šport in rekreacijo
Franc Pančur, referent za socialna vprašanja
Miro Avbelj, gospodar
Lado Korošec, član
Peter Muhič, član
Radovan ing. Nikolič, član
Marija Kosmatin, član
Ivan Korošec II, član
V nadzorni odbor so bili izvoljeni:

Stane Laznik, predsednik
Boris Kenda, član
Jože Hrovat, član

Občni zbor je bil tako zaključen. Sprejeti sklepi bodo skupno s programom dela objavljeni v »Tedenskem obvestilu« in »Našem delu«.

SA

Mladinski konferenci sta kot gosta prisostvovala tudi predsednik občine Ljubljana Moste-Polje tov. P. Maček in direktor Papirnice Vevče tov. A. Vengust

Ustanovna konferenca mladine podjetja

VEVČE, JANUARJA — Inicijativni odbor Kluba mladih proizvajalcev je sklical 19. 12. 1972 ustanovno konferenco mladih. Ob 13. uri se je v primerno okrašeni sejni sobi zbralo 30 mladih in več vabljenih gostov. Konferenco je otvoril predsednik iniciativnega odbora KMP tov. Danilo Zabukovec in uvodoma pozdravil vse prisotne mladince, mladinke in goste. Od vabljenih gostov so se ustanovne konference udeležili: Albin Vengust — direktor podjetja, Polde Maček — predsednik ObS Moste-Polje, Jože Žibert — sekretar OZK podjetja, Silvo Razdevšek — predsednik delavskega sveta podjetja, Maks Krpan — predsednik IO sindikalne organizacije podjetja, Tone Cvek — predsednik občinske konference ZMS Moste-Polje, Ivo Avbelj — odbornik ObS Moste-Polje in nekateri člani komisije za kadrovska in mladinska vprašanja sekretariata OZK. Nato je predlagal, da konferenco usmerja in vodi delovno predsedstvo treh članov: Jože Marolt — predsednik, Peter Selan in Dušan Alič.

V nadaljevanju je predsednik iniciativnega odbora podal krajši izvleček iz programa dela KMP za 1972/73 leto, sledila pa je razprava.

Peter Selan je najprej predlagal, da KMP organizacijsko prevzame priprave za morebitni obisk dijakov celovške gimnazije. Predlagal je tudi, da bi enkrat mesečno imeli TRIBUNO MLADIH, na katero bi povabili strokovnjake in se pogovarjali o vseh problemih tovarne in bi vsak mladinec imel možnost izmenjave mnenj s strokovnjaki podjetja o problematiki podjetja.

Mitja Predalič: Prav bi bilo, da bi mladinska organizacija ob državnih praznikih organizirala proslavo. Če ne bi bili sami sposobni, bi povabili mladino s terena. Zanima me, kako bo naša organizacija sodelovala z občinsko konferenco ZMS.

Silvo Razdevšek: Razveseljivo je, da se mladina ponovno organizira. Omenil bom tisti del programa, ki zadeva sodelovanje s samoupravnimi organi podjetja. Vse seje delavskega sveta so do stopne vsem, saj obveščamo člane kolektiva o le-teh s plakati. Za sodelovanje na sejah odborov, ki jih je imenoval delavski svet, pa se bomo morali dogovoriti za primeren način sodelovanja. Strinjamo se s tem, da boste organizirali »tribuno mladih.« Ker je veliko mladincev zaposlenih v osnovni proizvodnji, boste veliko problemov s tega področja lahko rešili sami. Menim, da so vse možnosti na vaši strani. Na prihodnji seji delavskega sveta bo razprava o ustavnih dopolnilih. Želim, da tudi vi aktivno sodelujete pri tem. Prav bi bilo, da organizirate predavanje o ustavnih dopolnilih. Pogrešam pa v programu poudarek na ideološko politični vzgoji, kakor tudi pomembnost sodelovanja z odborom za splošni ljudski odpor.

Tone Cvek: V imenu predsedstva občinske konference ZMS pozdravljam vse prisotne. Pridru-

žujem se mnenju tov. Razdevška, da v programu ni omenjeno ideološko politično izobraževanje. Pri izvajanju programa je opaziti, da bodo vse komponente enako zastopane. Razlike med družbenimi in mladinskimi problemi ni več,

ti so naši skupni problemi, saj smo vsi delavci v podjetju. Nikakor ne smemo pozabiti na sodelovanje s sindikalno organizacijo. Občinski komite ZMS idejno usmerja mladinske organizacije v (Nadaljevanje na 8. strani)

Mladi smo krenili

KOLIČEVO, JANUARJA — December 1972 pomeni za MA Papirnice Količevo nov veter. Gre namreč za novo oživitvev mladinskega aktiva, ki je v preteklosti več ali manj sameval. Očitek, da je premalo delal, da je bil v akcijah preveč samohoten in naključen in premalo širokopotezen, množičen, organiziran, načrten je resda umesten. Res pa je tudi, da ni bilo mladih, ki bi bili voljni delati ali pa so ti bili brez podpore in vpliva. Tega se dobro zaveda novoustanovljeni odbor, v katerem so: Birk Ivan, Avbelj Lado, Repnik Matjaž, Smrkolj Ciril in Žabnikar Valentin, predseduje pa mu Mav Janez.

Glavna misel je bila ta, da je treba mladini dati več prostora v poseg samoupravnega družbenega dogajanja, da sama aktivno ter neposredno razglablja in sodeluje pri odločitvah prihodnosti podjetja. Nesmiselno pa bi bilo, če sam ne bi prevzel del odgovornosti. Mnenja smo bili tudi, da bomo v bodoče več pisali o dejavnosti mladih, s tem bi se izognili neprijetni kritiki, ki je bila posledica neobveščenosti. Trditev, da je mladinska organizacija nepomembna, je bila v glavnem zastopana pri starejših ljudeh. Le-ti so nam očitali, da brez potrebe zapravljamo denar. Na tem mestu pa bi rad zapisal v vednost teh, da je mladinska organizacija politična organizacija, kar ji daje

enakovredno mesto drugim v tovarni in družbi. Naklonjenost starejših in vodilnih ljudi do mladih v tovarni je bila do sedaj slaba. Vzrok je bil slaba povezava, pobuda pa vemo, da bi morala priti od mladih. Te pa zaradi že v uvodu omenjenih slabosti ni bilo. Beseda je stekla tudi o kadrovske politiki. So taki, ki jim je vseeno kaj bo jutri, precej več pa je takih, ki si želijo znanja, izobrazbe. Nekaj jih že izredno študira (večerna, dopisna), vendar pa bi morala kadrovska služba v tovarni pomagati mladim, ampak ne samo to, da pridejo do osnovnega znanja, temveč, da se še naprej strokovno izpopolnjujejo. Dosedaj si naredil poklicno šolo, potem pa si umiral. Hitro tehnični in tehnološki razvoj nas na to opozarjata.

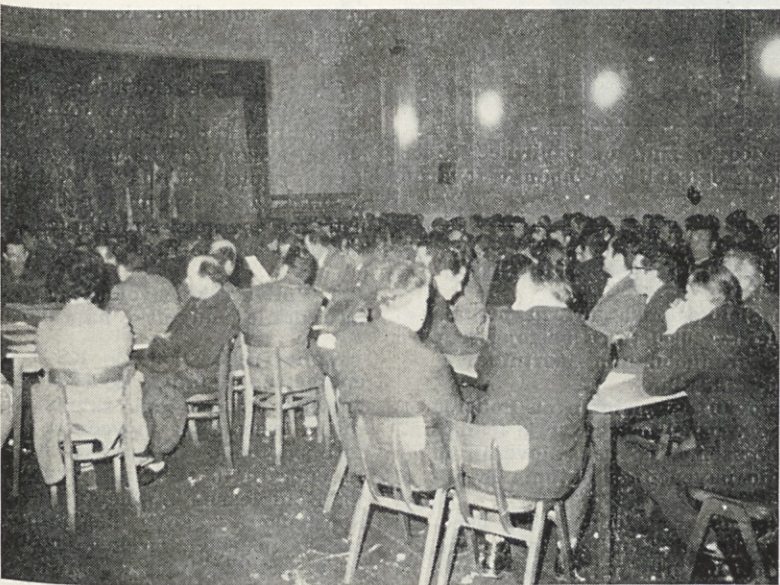
Odbor se je zavzel tudi za večje sodelovanje v vsem iz MA, tako tovarniškimi v občini, kakor tudi s terenskimi iz okolice, aktivni drugih papirnic ter ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami in samoupravnimi organi.

Decembrska konferenca žal ni dala vseh rezultatov. Poleg že v uvodu omenjenega izvoljenega vodstva, pa bi morala začrtati tudi delo za prihodnost, tega pa ni bilo. Glavni vzrok je bila premajhna udeležba, za kar je botrovalo izmensko delo in nezanimanje. Sele prvi sestanek odbora s predsednikom na čelu je sestavil akcijski program, ki bo v razsežnostih resničnih zmoglosti. Poudarek pa je bil predvsem na športnem sodelovanju. Organizirali bomo več strokovnih ekskurzij in predavanj. Aktivno se bomo vključili v tekmovanja v mesecu mladosti, v novoustanovljeno občinsko ligo MA Domžal (streljanje, kegljanje, košarka, namizni tenis in šah), udarniška tekmovanja, kakor tudi srečanja mladincev drugih tovarn nam sorodnih vej. Ustanoviti nameravamo tudi ansambel. Dosti je fantov, ki imajo glasbeno šolo ali pa že igrajo v okoliških skupinah. Vsi upamo, da ne bo ostalo samo pri zamisli. Prostora zaenkrat nimamo. Za uspešno delo pa je prepotrebna soba.

Na zadnji seji odbora je bil sprejet tudi proračun za leto 1973, v glavnem za nabavo tekmovalnih potrebščin in organizacijo. Številka se giblje okoli milijon starih din. Polovico pričakujemo od tovarne, ostalo pa bo prispevala članarina in tisto, kar je še v blagajni.

MA se je torej odločil, za pot po strogo začrtanih tirih, večjo angažiranost v samoupravnem družbeno-političnem procesu in za organiziran nastop v družbi. Odločno se bo boril proti stihiji in karizizmu.

Viktor Hribar

Začeto delo je treba tudi dokončati

VEVČE, JANUAR — Bodisi, da strokovna izobrazba ne ustreza zahtevam delovnega mesta, ali pa je prisotna želja posameznika po večji izobrazbi, kar je povezano tudi z napredovanjem na delovnem mestu. Iz enega ali drugega motiva so se kandidati vpisovali na srednje in višje šole različnih strok. V nekaterih, sicer redkejših primerih, je začetni študij nekako stekel, nikakor pa ni moč priti do uspešnega zaključka. Vzroke je največkrat iskati v osebnem prizadevanju. Jasno pa je, da nobena šola ne velja, če ni zaključnega spričevala oz. diplome.

Prizadete je potrebno opozoriti na sklep kolektiva učiteljskega zbora Solskega centra tiska in papirja o pogojih zaključka študija na oddelku za odrasle v tehnični šoli za

grafično in papirno stroko. Ta sklep se glasi:

1. V drugi letnik se lahko vpišejo le tisti slušatelji, ki do 20. septembra po zaključenem I. letniku opravijo izpit iz najmanj 8 predmetov prvega letnika.

2. Vsi slušatelji leta 1972/73 morajo najkasneje v štirih letih diplomirati. Če tega ne stori, so vsi njihovi posamezni dosežani izpiti neveljavni.

3. Slušatelji, ki so pred šolskim letom 1972/73 končali šolo, a še niso diplomirali, morajo to storiti do 31. avgusta 1973; po tem datumu izgube pravico delati izpite in diplomirati.

Čeprav imajo podobno vsebino tudi pogodbe o štipendiranju in plačilu stroškov šolanja, je prav, da je navedeni sklep sprejela tudi ta izobraževalna ustanova.

Prva seja izvršilnega odbora kluba mladih proizvajalcev

VEVČE, JANUARJA — 1. seja IO KMP je bila 26. decembra 1972. Razprava je potekala po naslednjem dnevnem redu: konstituiranje izvršilnega odbora; pregled dela, ocena razprave in oblikovanje sklepov ustanovne konference KMP; povezava z Občinsko konferenco ZMS, vodstvom podjetja in družbenopolitičnimi organizacijami podjetja.

Po krajši razpravi so bile imenovane in potrjene naslednje delitve funkcij članov Izvršilnega odbora:

- Danilo ZABUKOVEC:**
predsednik IO KMP
- Miloš ŠVARC:**
namestnik predsednika IO KMP
- Jože VIDMAR:**
vodja komisije za kulturno dejavnost
- Andrej ZAPUŠEK:**
vodja komisije za športno dejavnost
- Edo PODOBNIK:**
član komisije
- Peter SELAN:**
vodja komisije za sodelovanje s strokovnimi službami podjetja
- Dušan ALIČ:**
član komisije
- Polde POTOČNIK in Rudi ZABJEK:**
odgovorna za propagandno dejavnost in organiziranje mladine v oddelku vzdrževanja
- Bojan REPŠE:**
blagajniška dela in evidenca

Nada KLANJČAR:
povezava z Občinsko konferenco ZMS in mladinci, zaposleni na upravi podjetja — administrativna dela za KMP.

Mitja PREDALIČ in Sulejman OSMANAGIČ:
odgovorna za pravilno usmeritev IO KMP in povezavo z OZK. Predlagano je bilo tudi, da se vsaka komisija dopolni po potrebi ob posameznih večjih akcijah z 2—3 člani zaradi boljšega dela komisije in večje povezave z mladimi člani kluba.

Člani Izvršilnega odbora so nato ocenili v razpravi ustanovno konferenco mladine kot ugodno, tako po vsebinski strani, kot glede udeležbe mladih. Vendar pa želijo, da bi bil odziv mladih na prihodnjih sejah in konferencah še večji in tako zagotovljena še boljša izmenjava mnenj, problemov mladih in tako tudi reševanje njihovih težav.

Na podlagi zapisnika ustanovne konference so člani IO KMP in vodje komisij oblikovali naslednje sklepe s predlogom, da se s sklepi dopolni že sprejeti PROGRAM KMP: Ti sklepi so:

1. Podpora sprejetemu programu KMP za leto 1972/73.
2. Sodelovanje mladine članov KMP pri obisku mladine celovške gimnazije
3. Organiziranje javne tribune kot stalna oblika aktivnosti mladih

dih (enkrat mesečno oz. po potrebi)

4. Sodelovanje mladih pri organiziranju proslav ob državnih praznikih in družbenih manifestacijah mladine v občinskem ali mestnem merilu (npr. pohod po poteh partizanske Ljubljane)

5. Koordinacija dela z mladino terena Vevč zaradi skupnih akcij, kot tudi na področju športne dejavnosti mladih.

Nadalje so sklenili, da vsaj enkrat mesečno nekdo od članov izvršilnega odbora KMP, predvsem predsednik, namestnik predsednika in vodje komisij osebno izmenjujejo mnenja in stališča na Občinskem komiteju ZMS Moste-Polje. Pošiljanje zapisnikov o akcijah, sestankih in konferencah mora biti še ekspeditivnejše.

Član IO KMP tov. Sulejman Osmanagič je imenovan soglasno za odgovornega za povezavo med CK ZMS in organizacijo mladih v zvezi s splošnim ljudskim odporom.

Predlagali so tudi, da se tov. Vid VILFAN imenuje za športnega referenta podjetja, tov. Andrej ZAPUŠEK pa za njegovega namestnika. O tem se takoj obvesti IO sindikalne organizacije in Mestni sindikalni svet Ljubljane, komisijo za rekreacijo in šport.

Komisija za sodelovanje s strokovnimi službami podjetja in odbori samoupravnih organov podjetja naj pripravi vsebinsko in organizacijsko javno tribuno »KADROVANJE IN MLADI«. Na javno tribuno je povabiti vse odgovorne za kadrovske politike podjetja in vodje družbenopolitičnih organizacij.

J. M.

Razgovor z vodjem energetike

KOLIČEVO, JANUAR — Tokrat našim bralcem predstavljamo dipl. ing. Nikolič Radovana, ki je v lanskem letu v našem podjetju zasedel delovno mesto vodje energetike. Tov. Nikoliča smo zaprosili za odgovore na nekaj vprašanj, na katera nam je dal naslednje odgovore

1. Vaši vtisi ob nastopu službe v Papirnici Količevo?

Kmalu bo minilo leto dni, odkar sem nastopil službo vodje energetike v naši tovarni. Gledano s te časovne oddaljenosti, se prvi vtisi vse bolj umikajo vedno novim vtisom, ki se porajajo ob delu na širokem energetskega področju. Te, že nekoliko zabrisane, prve vtise pa moram označiti vsekakor kot pozitivne in prijetne. Začetki na novem področju dela so skoraj po pravilu težavni. Kljub temu pa so mi ravno prvi spodbudni vtisi glede odnosa vodstva podjetja ter članov kolektiva, do mene novince, ustvarili pravo psihološko osnovo za delo, ki me je čakalo v prvem obdobju.

2. Kako ste zadovoljni s svojim delom in s svojimi sodelavci?

Na moje delo, v smislu področja dela, skušam gledati pač kar se da realno. Težave in neprijetnosti na eni strani ter pozitivne plati pri svojem delu na drugi strani, štejem kot celovitost, ki jo je potrebno vzeti v »zakup« ter z njo živeti. Vendar naletim na tem področju včasih na probleme, ki so posledica bolj ohlapne razmeritve področij dela med nekaterimi dejavnostmi. Na tem mestu ne bi razčlenjeval, koliko so ti problemi objektivne narave, ampak bi želel, da te reči v perspektivi

skupno opredelimo in bolj določimo. Potrebna medsebojna povezanost pa ne bo, po mojem mnenju, zato utrpela nobene škode.

Glede večine mojih sodelavcev lahko rečem, da sem zadovoljen.

3. Kako gledate na obstoječe energetske naprave?

Obstoječe energetske naprave v naši tovarni so v marsičem precej različne. En del naprav, tako parnih kot elektro, je star čez 40 let. Drugi del je relativno novejši. Vendar pa proizvodne zmogljivosti naših termoenergetskih naprav komaj še zadoščajo zahtevam po tehnološki pari. Dobro polovico potrebne el. energije pa že nabavljamo iz zunanega omrežja. Tudi razvodje energetskih medijev je pretežno obremenjeno do končne stopnje. Naše obratovalne

Ustanovna konferenca mladine podjetja

(Nadaljevanje s 7. strani)

posameznih podjetjih. Organizira razne delovne akcije, delovne pogoje s področja SLO.

Po razrešnici iniciativnega odbora KMP so razpravljali še:

Jože Vidmar: Izvoljen sem bil za vodjo komisije za kulturno delo pri KMP. Glavna naloga komisije je organizirati medsebojne stike z delovnimi organizacijami sorodnih panog. Skušali bomo združiti in organizirati tudi športno in družabno življenje mladincev.

Ciril Zupančič: Mladinska organizacija v našem podjetju je že dolgo pogrešana. Menim, da je program zadosti obsežen, vendar imam pomisleke, da mladina ne bo vsega realizirala. Mladina mora biti organizirana in slozna, da bo lahko plodno delovala. Važna naloga mladine je kadrovanje v OZK. Novi člani naj se sprejemajo v OZK na podlagi aktivnega čela v družbeno-političnih in drugih organizacijah. Mladino je nujno usmerjati v političnem vzdušju. Mladinska organizacija mora tesno sodelovati z občinsko konferenco ZMS, kakor tudi z IO sindikalne organizacije in sekretariatom OZK podjetja.

Dušan Alič: Pozivam vse mladince, da sporočijo vsem tistim mladincem, ki danes niso mogli prisostvovati konferenci, o čem smo se pogovarjali in želim, da bi se mladina naših sestankov udeleževala v čim večjem številu.

Na ustanovni konferenci je razpravljal tudi tov. **Albin Vengust**

1. Danilo ZABUKOVEC
2. Miloš ŠVARC
3. Nada KLANJČAR
4. Jože VIDMAR
5. Andrej ZAPUŠEK
6. Edo PODOBNIK
7. Polde POTOČNIK
8. Rudi ZABJEK
9. Peter SELAN
10. Dušan ALIČ
11. Sulejman OSMANAGIČ
12. Mitja PREDALIČ
13. Bojan REPŠE

Nato so sklenili, da bodo sklepe na podlagi razprave in predlogov ustanovne konference na 1. sestanku IO KMP oblikovali predsedniki komisij. S tako obravnavanimi sklepi se dopolni že sprejeti program KMP.

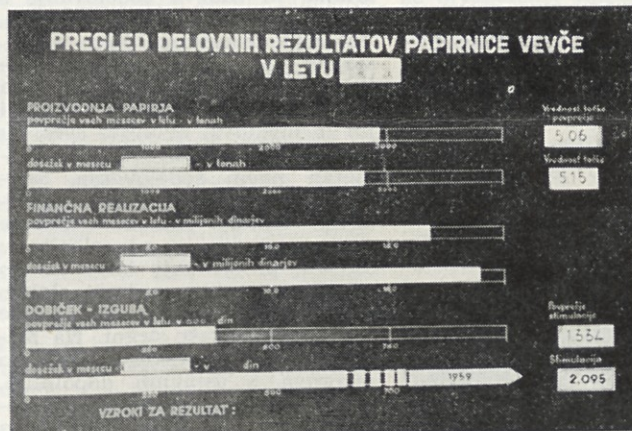
Ob zaključku se je delovni predsednik konference zahvalil

- pripravnik v proizvodnji
- pripravnik v proizvodnji
- tajnica samoupravnih organov
- konstruktor
- obratni laborant
- I. pomočnik na premaz. stroju
- ključavničar
- ključavničar
- kemotehnik-analitik II.
- pripravnik v proizvodnji
- II. pomočnik na premaz. stroju
- delovodja II.
- I. pomočnik IV. papir. stroja

vsem gostom in mladincem za udeležbo, razpravo in predloge, podane na konferenci, ter jih povabil na krajši razgovor v prostore DUR.

Menim, da je konferenca povsem uspela, tako glede udeležbe mladih, razprave in pripomb razpravljavcev.

J. M.

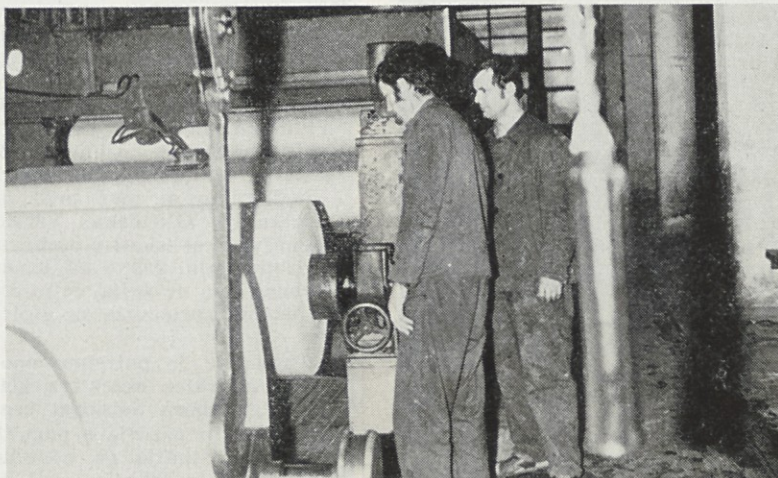
Se en način informacij. Tablo o pregledu rezultatov papirnice Vevče si bodo člani kolektiva lahko vsak dan ogledali ob vходу v tovarno

Zimske športne igre papirničarjev Slovenije

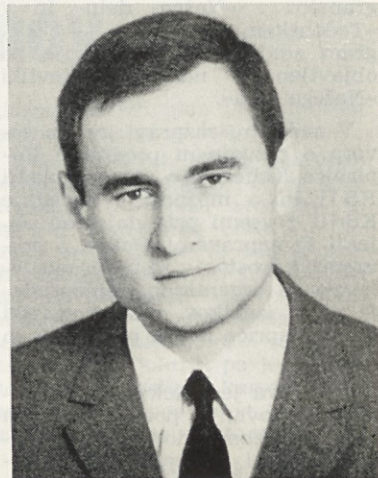
VEVČE, JANUAR — Ker bo Sladkogorska tovarna papirja letos praznovala pomemben jubilej — 100-letnico obstoja, je v zvezi s tem prevzela organizacijo tradicionalnih športnih iger slovenskih papirničarjev, tako tudi zimskih.

Organizator je predvidel tekmovanja v slalomu na Pohorju za 17. februarja 1973. Ne dvomimo v uspeh organizacije tekmovanj, drugo pa je vreme. Ko to pišemo, po celi Sloveniji ni snežne odeje. Upamo pa, da bo do navedenega datuma le polbelil pohorske in druge strmine.

Našim zastopnikom na tem tekmovanju želimo dosti uspeha, ki naj bi ostale športnike vspodbudil tudi za letne igre. Seveda pa je zmaga brez predhodnih priprav in vadbe zelo daleč. Že v zimskih mesecih bi se morali referenti za šport in rekreacijo pri sindikatu in mladini pobrigati za obisk treningov.

Pri kondicioniranem stroju na Vevčah

Nikolič Radovan

rezerve pri preskrbi s tehnološko paro in električno energijo iz domačih energetskih virov so ob velikem odjemu potrošnikov zares minimalne. Podobne probleme imamo z zmogljivostjo naših vodočistilnih naprav za tehnološko vodo.

Glede na vse skupaj, je naša energetika res potrebna obnove in dograditve kapacitet. Na ta način bi proizvodnja kartona, lepene in papirja dobila po količini in kakovosti svojim potrebam ustrezne energetske medije za naslednje časovno obdobje.

4. Vplivi rekonstrukcije KS II na sedanje energetske naprave?

Vplivi rekonstrukcije KS II na energetske naprave bodo širšega značaja, kot bi se dalo sklepati samo z ozirom na povečanje potreb po tehnološki pari, električni energiji in vodi za tehnologijo. Kompleksna problematika rekonstrukcije tako velikega in za nas važnega tehnološkega postroja bo, kot kaže, močno vplivala na celotno energetiko. Nov kvaliteten kotel bo energetiki za relativno daljše obdobje omogočil oskrbo tehnologije s količinsko ustrezno paro konstantnih parametrov. Rekonstruiralo se bo tozadevno razvodje električne energije, krogotoki zamaščene pare bo bodo lokalizirani. Seveda bo kvalitetnejša in zahtevnejša tehnologija po rekonstrukciji KS II še bolj zahtevala ustrezno kvaliteto pare, el. energije in tehnološke vode, kar bo za energetiko poudarjena naloga.

5. Imate morda kakšno posebno željo in jo želite sporočiti kolektivu?

Želel bi, da bi v sedanjih zaostrenih pogojih gospodarjenja vsi člani kolektiva čim bolj enotno delali za skupni cilj, ker bomo le tako zmogli bremena, ki nam jih bodo naložile nove investicije v tehnologiji in energetiki.

Nekaj pojmov iz ustavnih dopolnil

VEVČE, JANUARJA — Po vseh delovnih organizacijah že nekaj časa tečejo priprave za uresničitev ustavnih dopolnil XXI., XXII., XXIII., tako imenovanih »delavskih amandmajev«. V našem podjetju so te priprave šele v začetni fazi. Ustanovljena je bila komisija za realizacijo ustavnih dopolnil, ki se je že večkrat sestala. Delavski svet podjetja je na svoji seji dne 22. decembra razpravljalo o tem, kako uresničiti ustavna dopolnila v naši delovni organizaciji in prevsem ugotovil, da je potrebno v to razpravljajanje vključiti čim več članov kolektiva, zato mora biti komisija za realizacijo ustavnih dopolnil pobudnik za širjenje razprav v vse organizacijske enote. V ta namen mora komisija intenzivno delati in predvsem skrbeti za to, da se članom kolektiva pojasni namen ustavnih dopolnil, nato pa pripravi konkretnije predloge, v katerih bo končno besedo izrekel kolektiv na zborih.

Ustavna dopolnila globoko posegajo v življenje naše družbe in delovnih ljudi in pomenijo zelo pomemben korak v izpolnjevanju našega samoupravnega sistema. Če hočemo v naši delovni organizaciji ustavna dopolnila uresničiti po njihovi vsebini in ne le po črki, potem je najprej potrebno, da je vsakemu članu delovne skupnosti ta vsebina ustavnih dopolnil dobro poznana in da v celoti dojamemo, kako bo uresničevanje dopolnil vplivalo na urejanje medsebojnih razmerij v organizaciji.

Ker so ustavna dopolnila napisana v zgoščenem jeziku in uvajajo vrsto novih pojmov in izrazov, je bila na delavskem svetu postavljena zahteva, da jih je treba kolektivno predstaviti v razumljivejši obliki, opremljena s potrebnimi razlagami in komentarji. To bo naloga komisije za realizacijo ustavnih dopolnil. Na tem mestu pa bi skušali raztolmačiti nekaj pojmov, ki jih uvajajo ustavna dopolnila, zlasti kaj pomenijo pojmi: temeljna organizacija združenega dela, samoupravno združevanje, samoupravni sporazum in družbeni dogovor.

Če hočemo te pojme pravilno razumeti, moramo izhajati iz te-

meljnega smotra ustavnih dopolnil, ki je v tem, da se vsakemu delavcu omogoči neposredno in enakopravno soodločanje o vseh važnih zadevah delovne organizacije, zlasti pa o dohodku in medsebojnih odnosih.

Poudarek je torej na neposrednem odločanju in pa na tem, da se doseženi dohodek ugotavlja in deli v tisti enoti združenega dela, ki je ta dohodek ustvarila z delom svojih delavcev. Idealno bi bilo, če bi lahko za vsakega posameznega delavca izmerili presežno vrednost njegovega dela in bi sam odločal o tem, koliko od te presežne vrednosti bo prispeval za skupne potrebe, koliko pa bo obdržal za zadovoljevanje lastnih potreb. To bi bilo izvedljivo le v razmerah primitivne obrtniške proizvodnje, kjer posameznik opravlja celotni delovni proces od začetka do končnega izdelka. V moderni industrijski proizvodnji je delovni proces porazdeljen na celo množico delovnih mest, posameznik opravlja le delček tega procesa. Zato ustavna dopolnila govorijo o *združenem delu*. V pogojih, ko se delo opravlja v združenem delu, je ustvarjeno presežno vrednost mogoče ugotavljati le za določene skupine delavcev, ki opravljajo neko zaokroženo fazo v delovnem procesu in je uspeh njihovega združenega dela mogoče samostojno izraziti z vrednostjo njihovih izdelkov oziroma storitev.

S tem smo prišli do pojma *temeljne organizacije združenega dela* (TOZD). Tista skupina delavcev, ki pomeni delovno celoto in se uspeh njenega združenega dela lahko potrdi kot vrednost izdelka ali storitve na tržišču ali pa znotraj delovne organizacije, se ima pravico organizirati kot temeljna organizacija združenega dela. To pomeni, da se obstoječa delovna organizacija lahko razdeli na več temeljnih organizacij združenega dela, če so za to podani ekonomski, tehnološki in drugi pogoji. Pri tem pa velja zelo važna omejitev: z nastankom temeljnih organizacij združenega dela ne smejo biti kršene pravice delovnih ljudi v drugih delih podjetja, niti interesi in pravice podjetja kot celote, ki izhajajo iz medsebojne

odvisnosti pri delu, oziroma iz dela z združenimi sredstvi.

To, da se obstoječa delovna organizacija razdeli na več temeljnih organizacij združenega dela, ne sme pomeniti, da je delovna organizacija razpadla. Ravno nasprotno! Če pa je podan ekonomski interes, da ustanovljene temeljne organizacije združenega dela še naprej delujejo združeno in s tem omogočajo bolj učinkovito, bolj ekonomično in bolj uspešno delo posameznim organizacijam, potem je nujno, da se te temeljne organizacije združijo v podjetje ali drugo obliko *samoupravnega združevanja*. Če se temeljne organizacije združenega dela odločijo za združitev, sklenejo *samoupravni sporazum o združitvi*, s katerim na principu medsebojne solidarnosti uredijo svoja medsebojna razmerja, vloge in naloge podjetja kot celote in skupnih služb ter medsebojne finančne obveznosti. Namen ustavnih dopolnil torej ni razbijati sedanje delovne organizacije na manjše enote, temveč omogočiti delavcem neposredno odločanje v temeljnih organizacijah združenega dela, s tem pa še povečati njihov interes za prostovoljno, samoupravno združevanje v večje delovne organizacije, ki bodo bolj sposobne živeti na tržišču.

Ustavno dopolnilo XXIII. govori o samoupravnih sporazumih in družbenih dogovorih. S *samoupravnim sporazumom* usklajujejo delavci temeljnih in drugih organizacij združenega dela ter interese skupnosti medsebojne interese pri družbeni delitvi dela in družbeni reprodukciji, določajo osnove in merila za usklajevanje svojih posebnih interesov s skupnimi interesi in določajo tudi medsebojne pravice in odgovornosti. Takšni samoupravni sporazumi se sklepajo na različnih področjih. Na področju stanovanske graditve so, na primer, organizacije združenega dela obnemem z družbenopolitičnimi skupnostmi (občine), družbenimi organizacijami in društvi sklenile samoupravni sporazum o izločanju sredstev za stanovansko graditev v višini 6% bruto OD.

Z *družbenim dogovorom* pa organizacije združenega dela, inte-

resne skupnosti, družbenopolitične skupnosti, sindikati ali kakšne druge družbeno-politične organizacije usklajujejo in urejajo družbenoekonomske in druge odnose, ki so skupnega ali splošnega pomena. Primer takšnega družbenega dogovora je družbeni dogovor o vezavi sredstev pri poslovnih banki za stanovansko graditev, ki so ga sklenili mestni sindikalni svet, občina in posamezna podjetja, oziroma temeljne organizacije združenega dela.

Samoupravni sporazum in družbeni dogovor sta torej širša poj-

ma, ki presegata okvire delovnih organizacij v gospodarstvu. V teh dveh oblikah družbenega dogovarjanja se usklajujejo širši družbeni interesi na večjih teritorialnih območjih. Usklajujejo se na eni strani interesi delovnih ljudi v gospodarstvu, na drugi strani pa interesi, ki jih uresničujejo t. im. *interesne skupnosti*, npr. skupnost zdravstvenega zavarovanja, izobraževalna skupnost itd. Pri tem sodelujejo tudi družbenopolitične skupnosti, zlasti občina in republika.

J. M.

Kršitve delovne dolžnosti v papirnici Količevo v letu 1972

KOLIČEVO, JANUARJA — Delovna disciplina v slehernem delovnem kolektivu je porok zdravim odnosom med delavci, vpliva na njihovo ugodno počutje, kar tudi prispeva k visoki produktivnosti dela. Glede na to, da je produktivnost dela tesno povezana in soodvisna od delovne discipline v podjetju, moramo temu problemu posvečati posebno pozornost.

Večina delavcev vestno opravlja zaupano delo na svojem delovnem mestu, se podreja nalogam predpostavljanih, skratka podreja se predpisom, kateri sankcionirajo početja, ki so z njimi v nasprotju. Ljudje pa ne bi

bili ljudje, če se ne bi iz množice dvignili posamezniki, kateri mislijo, da določila o redu in disciplini zanje ne veljajo. Ravno ta peščica delavcev kviri zdravo delovno klimo, posebno pa, česar se sploh ne zavedajo, jemlje za služek sebi, sodelavcem in seveda celotnemu kolektivu. Zaradi peščice ljudi delovni kolektiv ne dosega takih poslovnih rezultatov, katere bi ustvaril, če nekaterih posameznikov ne bi mikalo enostavno ignoriranje prepisov o delovni disciplini.

Če sestavimo tabelo kršitev delovnih dolžnosti v letu 1972, dobimo naslednjo sliko:

Kršitve delovne dolžnosti	O	JO	ZJO	Izklij.	Post. ust. v teku	Skup.
Prihod na delo v opitem stanju ali popiv. med delov. časom	2	2	4	—	6	18
Neopravič. izost. z dela	11	3	—	—	20	39
Neizpoln. delovne naloge	—	1	2	—	1	5
Malomarno opravljanje dela	1	2	—	—	2	5
Povzroč. nereda, netov. obn., opravljanjem dela	—	—	—	—	1	1
Povzroč. nereda, netov. obn., žaljenje sodelavcev	—	—	—	2	—	2
Tatvine	—	1	—	1	3	7
Ostale kršitve del. dolž.	—	—	—	2	2	4
	14	9	6	1	34	81

Iz tabele torej sledi, da so člani delovnega kolektiva 81-krat kršili delovno dolžnost, kar je v primerjavi z letom 1971 povečanje za 29 primerov. Že ta podatek kaže na povečan razmah nediscipline v podjetju. Ob pogledu na posamezne vrste kršitev ugotovimo, da so na prvem mestu neopravičeni izostanki z dela, ki so se od 23 primerov v l. 1971 povečali na 39. Takoj za njimi pa je prihod na delo v opitem stanju ali popivanje med delovnim časom. Navedena kršitev je povzročila veliko izgubljenih delovnih ur. Če številko 39 pomnožimo z 10 (v nekaj primerih je bilo po več dni neopravičenih izostankov), ugotovimo, da smo v letu 1971 izgubili najmanj 400 delovnih ur. Mislim, da nam ta številka le nekaj pomeni.

Glede prihoda na delo v opitem stanju oziroma popivanje med delovnim časom pa ugotovimo, da je bilo stanje približno enako kot v letu prej. Torej stagnacija te vrste disciplinskih prekrškov, z druge strani pa dejstvo, da izrečene kazni niso imele pravega učinka. Odbor za medsebojne odnose je na svojih sejah, na katerih je izrekal disciplinske kazni, ugotovil, da disciplinski ukrepi le malo zaležejo. V tistih primerih, kjer se uživalci alkohola niso bili pripravljani zdraviti, je imenovani organ izrekel ostre kazni.

Če pričnemo ugotavljati, koliko delovnih ur smo izgubili zaradi omenjenih kršitev delovne dolžnosti, pridemo do rezultata 140 izgubljenih delovnih ur. Tudi ta podatek je vreden razmišljanja.

Na tretjem mestu so po priloženi tabeli tatvine. Mislim, da je bilo teh primerov v tovarni več kot je bilo danih prijav. Le v enem primeru je bil delavec zaradi kraje papirja izključen iz delovne organizacije.

Kar zadeva vrste izrečenih kazni ugotovimo, da je OMO izrekel največ opominov, takoj za tem javnih opominov, najmanj pa zadnjih javnih opominov.

Glede podatka, da je bil v 34 primerih postopek zoper kršitelje

delovne dolžnosti ustavljen, moram pojasniti, da približno polovica ustavljenih postopkov odpade na tiste kršitelje, katerim je med postopkom prenehalo delovno razmerje in na primere, ko so kršitve iz objektivnih razlogov zastarele.

Kakor sem že uvodoma poudaril, je bilo lani prijavljenih 81 kršitev delovne dolžnosti. Če to število primerjamo s povprečnim številom zaposlenih (700 ljudi), pridemo do podatka, da je dobra desetina vseh zaposlenih v podjetju kršila delovno disciplino. Vsek, ki misli, da so bile vse kršitve delovne dolžnosti prijavljene, je v zmoti, saj bi bila slika povsem drugačna. Če seštejemo izgubljene delovne ure, ki so bile posledica neopravičenih izostankov z dela in prihoda na delo v vinjenem stanju, oziroma popivanja med delovnim časom, pridemo do podatka, da smo lani zaradi kršitev izgubili približno 540 delovnih ur.

Prikaz podatkov o kršitvah delovne dolžnosti v letu 1972 ni bil v nobenem primeru interpretiran s tendencioznim namenom. Podatki so namenjeni izključno kršiteljem delovne dolžnosti, kateri naj vidijo kolikšen kos kruha mečejo v smeti sebi, sodelavcem in celotnemu kolektivu, ker ne upoštevajo prepisov o delovni disciplini v podjetju.

Potokar

1,3% v skupni mestni sklad

VEVČE, JANUARJA — Na seji Odbora za splošni ljudski odpor je bil sprejet sklep, da pristopimo k skupnemu financiranju in nabavi opreme za partizanske enote. Prispevek bo znašal 1,3% od OD, kar bo znatno cenejše, kot če bi material nabavilo podjetje samo.

Splošno o investicijah

(Nadaljevanje z 9. strani)

vine, materiali, energija, voda, transport, kadri). Za navedene elemente je potrebno s pomočjo podrobne analize potrditi obstoj, kakovost, ceno in možnost preskrbe.

d) Prikaz osnovne tehnološko-proizvodne zasnove tvori jedro investicijskega programa, ker iz nje izhajajo tehnično-ekonomske posledice. V okviru zasnove se obdela izbira tehnološko-proizvodnega procesa, razdelitev v faze, materialno bilanco, časovni potek procesa, normative časa, materiala, energije, vode in kadrov. Na osnovi tehnološko-proizvodne zasnove se izbere potem opremo in izdelava ploskovno ter prostorsko ureditev investicijskega objekta.

e) Prikaz organizacije z opisi delovnih mest.

f) Predračun vrednosti investicijskega objekta (osnovna in obratna sredstva z rokovnikom trošenja).

g) Izvor finančnih sredstev (lastna, tuja, z rokovnikom razpolaganja).

h) Prikaz in analiza osnovnih ekonomskih kazalcev in učinkov (celotni prihodek, dohodek, dobiček, produktivnost, ekonomičnost, rentabilnost).

i) Termiski plan izgradnje (gantogram, mrežni plan, trans plan).

Glede na vsebino investicijskega programa je jasno, da mora pri njegovi izdelavi sodelovati uglasena delovna skupina strokovnjakov s tehničnega, ekonomskega in organizacijskega področja. Sam program pa obsega lahko v odvisnosti od vrednosti investicije nekaj ali pa tudi nekaj 100 strani normalnega formata. Investicijski program (ali glavni izvlečki) se predloži v sprejem samoupravnim organom (OMO, PO, DS).

Sprejemanje in spremljanje odločitve o investiciji

Če je investicijski program predložen delavskemu svetu podjetja in tudi sprejet, se začne faza izvajanja investicijskega programa oziroma investicije. Ker v tem sestavku ne bomo obravnavali izvajanja, naj omenimo samo še to, da je potrebno spremljati izvajanje investicije. Večkrat se namreč pokaže, da so nastopile druge okoliščine, kot pa so predvidene v investicijskem programu in je zato poleg začetnih odločitev potrebno sprejeti še dodatne popravljalne odločitve, ki korigirajo prvotno odločitve, te popravljalne

odločitve pa pač glede na nivo problema sprejemajo strokovne službe ali pa samoupravni organi.

Posebno stanje nastopi takrat, če investicijski program s strani DS ne bi bil sprejet ali pa sprejet v neki drugi varianti, kot ga je predlagala delovna skupina, takrat pa nastopi problem razmejitve odgovornosti, ki pa je v tem sestavku ne bomo obravnavali.

Zaključek

Za kvalitetno in odgovorno odločanje o investicijah na samoupravnih organih se moramo posluževati informacij v obliki investicijskih predlogov, predstudies in programov, le na ta način bo možno bolj sigurno predvidevati ekonomsko-socialne posledice sprejetih odločitev in le s tako obliko bomo zagotovili ustrežnejše informiranje političnih, samoupravnih in proizvodno-poslovnih dejavnikov v podjetju pa tudi izven njega.

Literatura: Ekonomika podjetja — I. Turk, Upravljalni vidik računovodstva — I. Turk.

Vprašanja sodobne organizacije — F. Bučar

Investicijska izgradnja — M. Jež.

Karol Dime

Program družbene akcije za graditev delavskih stanovanj

KOLIČEVO, JANUAR — Zaradi aktualnosti objavljamo nekatere pomembne ugotovitve ter sklepe predsedstva ZSJ in izvršnega biroja predsedstva ZKJ, kjer je bil po širših razpravah in posvetih sprejet program družbene akcije za graditev delavskih stanovanj.

Obstajajo gospodarski, socialni in politični razlogi, da v okviru aktivnosti za uresničevanje pisma predsednika Zveze komunistov Jugoslavije in izvršnega biroja ter v okviru splošne politične aktivnosti, ki teče, organiziramo tudi širšo akcijo za hitrejšo reševanje stanovanjskih potreb delavcev. Socialne razlike na stanovanjskem področju neposredno vplivajo na materialni in socialni položaj delavcev, zato zahtevajo to akcijo. Le-ta je izrednega družbenega in političnega pomena, kajti z reševanjem stanovanjskih problemov delavcev rešujemo delno tudi socialne probleme in s tem eno izmed razrednih vprašanj. Akcija izraža interese delavskega razreda za solidarno reševanje teh vprašanj z vse večjim združevanjem sredstev organizacij združenega dela za te namene. Izhajajoč iz tega, začneta Zveza komunistov in sindikat akcijo za hitrejšo graditev delavskih stanovanj.

Pobuda za to akcijo ne pomeni, da bomo zidali za delavce socialna stanovanja nižje kakovosti in vrednosti ter na izoliranih lokacijah, ampak stanovanja, ki tako po strukturi kakor po kakovosti ustrezajo standardom skupne stanovanjske graditve.

Graditev teh stanovanj je dolgoročna naloga in rešuje stanovanjske probleme delavcev, posebno iz neposredne proizvodnje, ki doslej niso rešili svojega stanovanjskega vprašanja. S to akcijo naj nastanejo družbene in materialne razmere za kompleksno reševanje stanovanjskih problemov delavskega razreda v celoti, a v skladu z doseženo ravnijo dohodka in nalogami, ki jih želimo uresničiti na področju življenjske ravni. Zato je to tudi širši družbeni proces in ne samo kampanja.

Zaradi teže problemov na tem področju je potrebno prva leta reševati predvsem probleme tistih delavcev, ki že dolgo vrsto let niso dobili stanovanja in tudi nimajo možnosti, da bi ga v naslednjem obdobju dobili v okviru svojih delovnih organizacij ali pa ga financirali iz svojih sredstev.

Torej je potrebno, da vse organizacije združenega dela, družbeno-politične organizacije itd. postavijo programe s konkretnimi ukrepi za zgraditev delavskih stanovanj. Akcija mora biti dolgoročna in sestavni del že sprejete programov in načrtov za stanovanjsko graditev v temeljnih organizacijah združenega dela, v občinah in vključena v tekočo, dolgoročno ekonomsko politiko.

V ta namen je potrebno:

1. da so temeljne organizacije združenega dela temeljni nosilci v reševanju stanovanjskih vprašanj, da ugotavljajo stanovanjske potrebe svojih delavcev ter na tej podlagi sestavijo programe za njihovo reševanje. Ob tem je potrebno ugotoviti tudi potrebe za reševanje stanovanjskih vprašanj samecev. Programi morajo vsebovati: potrebe po stanovanjih z dinamiko njihovega reševanja, bilančno sredstev in delitev stanovanj;

2. da na ravni komun v skladu s podatki iz temeljnih organizacij združenega dela sestavijo načrte potreb za zgraditev delavskih stanovanj. Reševanje teh vprašanj mora biti zasnovano na delavski solidarnosti, ter na podlagi družbenih dogovorov in sporazumov združenega dela. Pri tem se mora zlasti pokazati solidarnost tistih, ki so doslej rešili svoje stanovanjske probleme, in to tako, da namenijo več sredstev za graditev teh stanovanj. Prav tako je potrebno, da se razpoložljiva sredstva za stanovanjsko graditev usmerijo bolj v to stanovanjsko graditev. Finančni viri so lahko:

- sredstva, ki jih združujejo ali vežejo iz namenskih sredstev za solidarno stanovanjsko graditev, zato je potrebno v vsaki občini izpeljati že začeti proces sklepanja družbenih dogovorov oziroma samoupravnih sporazumov o višini izločanja teh sredstev;

- največji del namenskih sredstev za kreditiranje stanovanjske graditve iz bančnih kreditnih skladov. Tej zahtevi je po potrebi potrebno prilagoditi tudi obstoječe predpise (zakon o bankah, statute bank ipd.);

- del sredstev v stanovanjskih podjetjih, zbranih z najemnina-mi;

- sredstva, ki bi jih zbrali s skupnim verčevanjem v skladih skupne porabe;

- sredstva na podlagi nakazil naših delavcev, ki delajo v tujini; zbirali pa bi jih s stimulacijo varčevanja za stanovanje;

- sredstva, ki bi jih dobili z revalorizacijo kreditov za stanovanjsko graditev;

- sredstva, ki se oblikujejo prek raznih davčnih virov: od prodaje stavb, zemlje, dohodkov na podlagi rente, odvzema nezakonito pridobljenega premoženja in dohodka, prek večjega obdavčenja luksuzne porabe, vikendov, reklam itd.

3. Da bi nastale razmere za večjo stanovanjsko graditev, je potrebno poskrbeti za strogo namensko porabo sredstev, izločenih in namenjenih za stanovanjsko graditev.

4. Vlaganje sredstev za graditev stanovanj mora biti povezano z družbeno določenim standardom stanovanja. V tej zvezi je potrebno določiti, kaj je stanovanje in kako mora biti, glede na število družinskih članov, minimalno opremljeno, da bi lahko pri enaki vsoti denarja dobili več stanovanj. Ta stanovanja morajo imeti standardno udobje ter biti vključena v okviru preostale stanovanjske graditve.

5. Potrebno je zagotoviti večjo smotrnost stanovanjske graditve:

- z organiziranejšim pristopom in dolgoročnim programiranjem stanovanjske graditve ter pripravo zemljišč v občinah. Zato je potrebno v vsaki občini vztrajati pri sprejetju dolgoročnih programov stanovanjsko-komunalne graditve. Stroški za urejanje zemljišča, ki so pomemben del cene za stanovanje, se morajo stabilizirati in postopoma zniževati tako, da se bodo v veliko večji meri razporedili na vse uporabnike mestnega zemljišča, ne samo na ceno za stanovanja. Tej zahtevi je potrebno prilagoditi predpise ekonomske in fiskalne politike ter tako ustvarjena sredstva usmerjati v urejanje zemljišča (nadomestila za uporabo zemljišča, del prometnega davka, davka na nepremičnine, obdavčenje vseh vrst rente in podobno).

Cene za zemljišče ne bo mogoče stabilizirati brez trajne rešitve razširjene reprodukcije komunalnega gospodarstva. Potrebno je bolj organizirati gradbeno operativno in znižati proizvodne stroške na tej podlagi kakor tudi uvajati sodobne oblike dela in nove tehnološke rešitve v stanovanjski graditvi. Nadalje je potrebno uporabljati rezultate raziskovalnega dela posameznih naših centrov, kakor tudi izkušnje drugih držav na tem področju, posebno pa se je potrebno zavzeti za časovno skrajšanje graditve, uvedbo ustreznih standardov v graditvi in podobno. Hitrejši razvoj v industriji gradbenega materiala bo omogočil, da se bo proces proizvodnje stanovanj odvijal nemoteno.

V tej zvezi je potrebno povečati naložbe v to proizvodnjo in uskladiti zmogljivosti za proizvod-

njo gradbenega materiala s potrebami stanovanjske graditve. Za hitrejši razvoj teh zmogljivosti je potrebno seči tudi po ustreznih posojilih iz tujine.

Da bi znižali ceno za stanovanje, je potrebno proučiti problem prometnega davka na gradbeni material.

Vsi ti elementi bodo pripomogli k stabilizaciji cen stanovanjske graditve, kar je še posebno pomembno za obseg stanovanjske graditve in za nastanek družbeno sprejemljivih odnosov na tem področju.

6. Solidarna stanovanjska graditev mora postati del ekonomske politike, s tem pa tudi trajna sistemska rešitev.

7. V to akcijo se morajo poleg temeljnih organizacij združenega dela in občin, ki so nosilke programov za graditev delavskih stanovanj, vključiti tudi vsi drugi družbeni subjekti.

Izvršni biro predsedstva ZKJ in predsedstvo ZSJ sta sklenila, da se morajo v to akcijo obvezno vključiti vsi dejavniki družbeno-ekonomskega in političnega življenja v naši družbi.

V tem smislu je potrebna ustrezna uskladitev na vseh ravneh, od organizacij združenega dela prek občin, pokrajin in republik do federacije, od predstavnikov pristojnih organov ZK, zveze sindikatov in drugih družbenopolitičnih organizacij, predstavniških teles, oblastnih organov, raznih poklicnih združenj, bank, komunalnih organizacij, znanstvenih institucij in podobnih. Vsakdo mora v tej aktivnosti izpolniti svoj del obveznosti in prispevati k splošni družbeni akciji.

Na vseh ravneh je potrebno ustanoviti ustrezna delovna telesa, ki bodo operativno spremljala vso akcijo.

(Nadaljevanje v prihodnji številki)

D. M.

Mihovec Matevž upokojen

MEDVODE, DECEMBRA — V mesecu novembru je odšel v zaslužni pokoj **MATEVŽ MIHOVEC**. V podjetju se je zaposlil 2. 1. 1954. Dolga leta je delal v kuharji, kjer je napredoval za I. pomočnika, po potrebi pa je zamenjal kuharja. Leta 1969 mu je bila priznana zaradi poklicne bolezni invalidnost III. kategorije. Ker ni mogel več delati v težkih delovnih pogojih, je bil premeščen na lesni prostor po nasvetu zdravstvene službe, kjer je opravljal vsa fizična dela pri razkladanju lesa in surovin.

Bil je vesten, marljiv in prizadeven delavec na vseh delovnih mestih, ki jih je opravljal v 20-letih neprekinjenega dela v tovarni.

V imenu članov kolektiva in uredništva mu želimo še veliko zdravih in zadovoljnih let v zaslužnem pokoju.

—JL

Matevž Mihovec

Dragica Kasagić, Slavko Lampe in Mirko Jeriha ob slovesu

Po izteku delovne dobe - srečno!

VEVČE, JANUAR — V mesecu januarju 1973 trije naši sodelavci ne prihajajo več na svoje delovno mesto. To je za vse tri preteklost. Kar polovico svojega življenja — želimo, da bi bila to slabša polvica — so žrtvovali delu in napredku v tovarni. Vsak zase ob svoji delovni ali pisalni mizi, vendar za delovno skupnost. Posvetimo vsakemu posebej nekaj vrstic!

Dragica KASAGIĆ je kot mladenka, s še ne dopoljenimi 15 leti nastopila službo 8. 3. 1937 v ročni dodelavi papirja. Takrat je bilo uvajanje v delo precej drugačno kot sedaj. Vsa pomožna dela je morala spoznati, daje postala prebiralka papirja. Vse to pa je ni skrbelo. Največ skrbi, tako je rekla, ji je prizadejala kontrolna Kartica pri vratarju, če ta ne bi bila v predalčku na spodnji strani. Kako jo bo dosegla. K sreči je bila njena evidenčna številka res spodaj. S prizadevanjem, naravno inteligenco in pridnostjo je prevzela delovno mesto obračunalca norm za oddelek ročne dodelave papirja. To delo ji je šlo zlahka od rok, saj je poznala vse faze dela do posameznih gibov. — Tako v službi. Doma pa nič slabše. Kot dobra žena in mati je vzgojila tri otroke in jih privedla do za življenje primernih poklicev. Iz nič je začela. S sodelovanjem cele družine, zlasti pa marljivega moža, si je dogradila miren in ljubek dom. Ne brez težav. Ko so ji ožji sodelavci ob slovesu segali v roke, je bilo vsem težko. Njej in njim. Njena vedrost bo manjkala v pisarni. Vsekakor pa čutimo, da se bomo še srečavali, čeprav bo to srečanje le slučajno. Torej, Dragica, vso srečo in na mnoga leta!

Slavko LAMPE, visokokvalificirani voznik motornih vozil, odhaja z delovnega mesta vodje montažne skupine. Januarja 1948 se je prvič srečal z notranjščino Papirnice Vevče. V začetku kot avtomehaničar in šofer, kasneje pa v oddelku za vzdrževanje je svoje delo opravljal s strokovno natančnostjo. Med vojno v vrstah borcev NOV je bil do septembra 1946 zaposlen v svoji stroki v vojaških edincah, potem pa vseskozi na Vevčah. Motorji in druga pogonska tehnika je jedro njego-

vega znanja, ki je prehajalo v poklic in konjiček. V mladosti smo ga gledali na dirkališčih Slovenije in drugod. Le redko je iz športnih tekmovanj te vrste izšel brez priznanja. Poseben kotiček v njegovem stanovanju je rezerviran za odlikovanja, ki jih je kar lepo število. Tradicijo mehanika in tekmovanja je prenesel tudi na svoje tri sinove, ki bodo verni nasledniki njegovih prizadevanj.

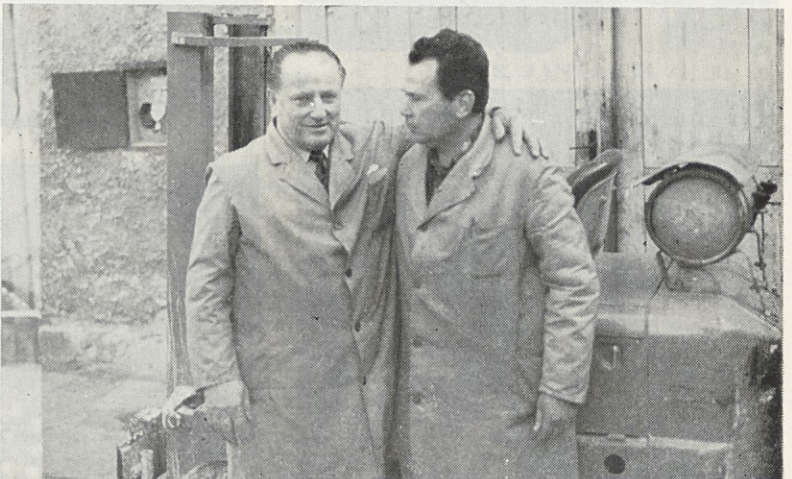
Prosti čas, ki ga bo sedaj v izobilju, pravi, da bo izbral za popravila motornih vozil le znanec in prijatelj, sicer pa da bo poleti stopil na balnišče in za rekreacijo vrgel partijo ali dve, kadar bo družba prijetna — Zelimo mu dosti dobrega uspeha!

Mirko JERIHA — nas zapuščata kot najstarejši član kolektiva. »Mladostnik« 62 let odhaja čil in zdrav, poln vitalnosti in energije. Na Vevčah se je zaposlil že leta 1929 in bil tu z majhnimi presledki vse do leta 1942. Vojno je srečno preстал med borci NOV, kjer je postal oficir in kot tak aktivno sodeloval v enotah JLA vse do konca leta 1951, ko se je ponovno vrnil v tovarno. Poleg strokovnih funkcij v voznem parku Papirnice Vevče ga v začetku uvajanja samoupravnega sistema najdemo kot aktivista v vseh forumih družbeno-političnega dela. Bil je član in predsednik delavskega sveta, predsednik sindikalne podružnice, podjetje je zastopal pri občinskih in republiških forumih. Skratka, ni mu bilo žal ne časa, ne truda, kadar je bilo treba nadaljevati tradicijo delavskega gibanja.

Ob zadnjih dneh preteklega leta so se od njega poslovili vsi njegovi ožji sodelavci. V miljeju, kakršnega si tudi on vedno želi, je bilo slovo prisrčno in prijateljsko. Željam, ki so mu jih izrekli sodelavci, se pridružujemo tudi mi in se mu kot tudi ostalima dvema novima upokojencema zahvaljujemo za dolgoletno sodelovanje in pri tem kličemo — srečno!

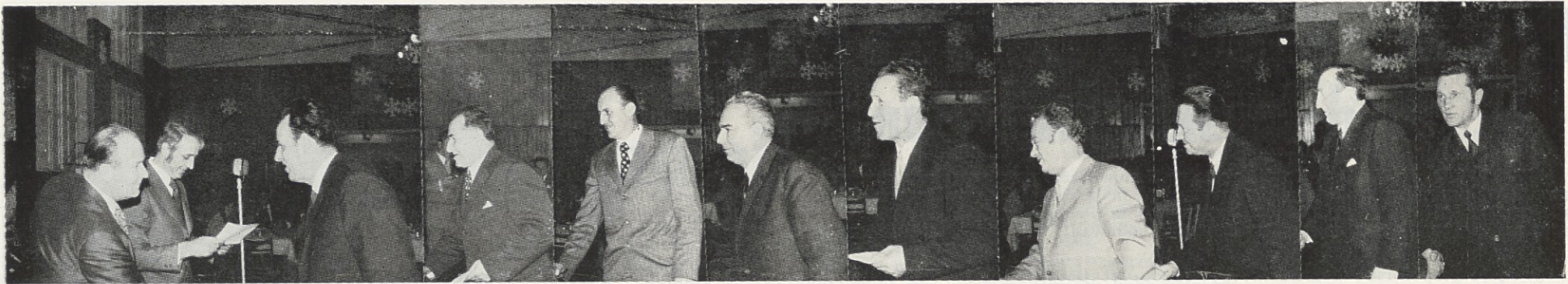
Dopisujte v

»Naše delo«

Dva prijatelja — Mirko Jeriha (levo) se je poslovil in odšel v pokoj in Jože Zajšek, ki je prevzel njegovo delovno mesto

Podelitev nagrad za dolgoletno delo

MEDVODE, DECEMBRA — Dne 23. decembra 1972 je bila v prostorih TVD Partizan Medvode tradicionalna podelitev nagrad za dolgoletno delo. Ob tej priložnosti organizira vsako leto osnovna organizacija sindikata družabni večer za vse člane kolektiva.

Navzoče člane kolektiva je pozdravil predsednik osnovne organizacije sindikata tov. ing. Anton Uršič, nato pa je nagrajencem in ostalim članom kolektiva spregovoril predsednik delavskega sveta tov. Dominik Tomažin. Direktor podjetja Slavko Zule je v krajšem govoru podal oceno gospodarjenja ob zaključku poslovnega leta in čestital kolektivu na doseženih uspehih, obenem pa opozoril na precej težje pogoje poslovanja in gospodarjenja, ki čakajo kolektiv v prihodnjem letu. Govoril je tudi o razvojnem programu podjetja in o možnostih za njegovo realizacijo.

Nagrade za dolgoletno delo so prejeli:

— Za 10 let dela v podjetju
so prejeli ročne ure:

Abdič Nurija
Benčina Alojz
Čolić Danica
Gašperin Janez
Grošelj Silva
Korbič Jože
Luštrek Florijan
Mahmutović Arif
Mihovec Alojz
Mlakar Franc

Mravlje Vid
Muratagić Smail
Oven Franc
Prezelj Jakob
Rihtaršič Stanko
Rus Cvetka
Stevanović Vladislav
Talan Drago
Tehovnik Milan

— Za 15 let dela v podjetju
so prejeli 50 % poprečnega OD:

Bertoncelj Kristina
Dolinar Pavel
Ferlež Ivan
Fras Majda
Petač Marija
Rozman Anica
Sabolčec Jurij

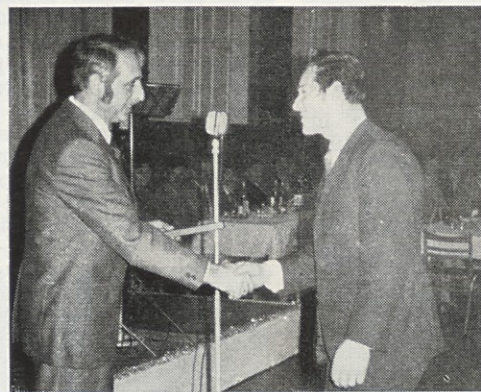
— Za 20 let dela v podjetju
so prejeli 50 % poprečnega OD:

Kopač Franc, ključ.
Stanonik Peter

— Za 25 let dela v podjetju
so prejeli 50 % poprečnega OD:

Bernik Tanja
Gaber Albin, pom. belilca
Gleščič Milan
Jamnik Franc, izparilec
Kalan Filip
Kisovec Ivan
Križaj Stanko
Kuralt Ernest
Merjasec Jože
Stalc Karel
Tršan Ivan
Verlič Franc
Keber Cilka

Po podelitvi nagrad se je pozno v noč v prijetnem razpoloženju odvijal družabni večer, ki je postal ena izmed uspešnih oblik medsebojnega spoznavanja tako med ožjimi sodelavci kot med vsemi člani podjetja.

Aparati, ki rešujejo življenja in premoženja

VEVČE, JANUAR — »Vsaka oseba, ka-
tera opazi požar, je dolžna, da ga takoj
ugasi, če ima za to možnost...« (člen 15.
osnovnega zakona o zaščiti pred požari).

Ta člen torej obvezuje vse člane naše
delovne organizacije, da so seznanjeni in
da znajo uporabljati protipožarne aparate,
s katerimi razpolaga podjetje. Zmotno je
mišljenje, da glede na enostavno uprav-
ljanje teh aparatov ni potrebno obnavljati
znanja, kako se posamezni aparati aktivi-
rajo. Vedeti je treba, da ima vsak aparat
določene specifičnosti, kar se tiče uprav-
ljanja z njimi.

V gasilski praksi večkrat naletimo na
posameznike, ki so prepričani, da že vse
vedo in se jim zdi sramotno, da ne bi ob-
vladali upravljanja s tako enostavnimi ga-
silskimi aparati. Seveda pride v primeru
požara do neljubih situacij, ko ljudje ne
znajo aktivirati aparatov in nato trdijo,
da so pokvarjeni. Po pregledu pa komisija
ugotovi, da so bili vsi aparati v redu, le
delavec ni upošteval napisanih navodil. V
našem podjetju imamo več vrst ročnih
gasilskih aparatov. Vzdrževanje je zaupa-
no izprašanemu gasilcu Antonu Kuretu.
Z uporabo aparatov pa mora biti sezna-
njen vsak delavec, za kar je zadolžen šef
obrata oziroma sektorja.

Teorija gorenja in gašenja

Da lahko snov gori, morajo biti prisotni
trije faktorji, in sicer: kisik, ki se spaja s
snovjo, gorljiva snov in toplota. Če enega
od teh faktorjev uničimo, gorenje preneha.

Vsako gašenje torej sloni na principu
odstranitve enega treh faktorjev in sicer
tistega, za katerega imamo največ možno-
sti, da ga čimprej eliminiramo.

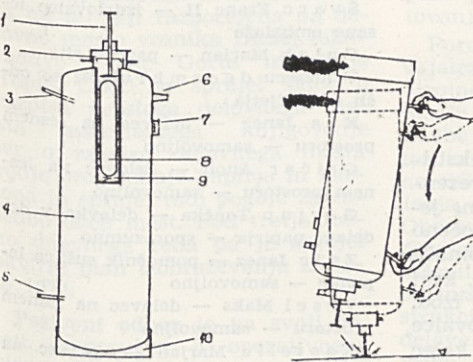
V glavnem sredstva za gašenje prepre-
čujejo dostop kisika do snovi, ki gori, s
čimer preprečijo oksidacijo (—gorenje).

APARATI ZA GAŠENJE

Gasilski aparat V.H.-10—

Opis:

1. Udarno vreteno — igla
2. Pokrov z navojem
3. Zgornja ročica
4. Posoda cilindrične oblike
5. Spodnja ročica
6. Ustnik
7. Varnostni ventil
8. Steklena ampula
9. Košarica
10. Ojačano podnožje.

Sl. 1

Namen:

Aparat se lahko uporablja za gašenje
trdih gorljivih materialov (les, premog,
plastika, slama ipd.), ne pa za gorljive
metale (magnezij, aluminij, titan in drugi),
ki gorijo v prisotnosti vode.

Nevarnost:

V. H. aparati se ne smejo uporabljati za
požare električnih inštalacij, ker je voda
prevodnik električnega toka.

Uporaba:

Aparat se obrne in udari z udarno iglo
ob trd predmet. Pri tem se razbije stekle-
na ampula, v kateri je ogljikov dioksid,
ki pritiska vodo skozi ustnik aparata.

Curek usmerimo v žarišče požara in sicer
v cik-cak liniji. Sposobnost gašenja je
1,5—2 m² v 55 sekundah.

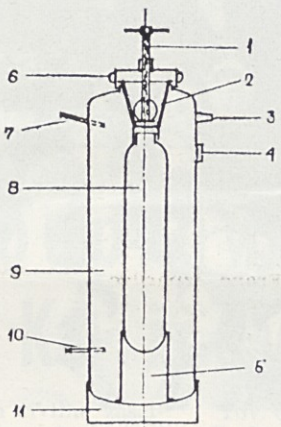
Vzdrževanje:

Aparate moramo letno kontrolirati; po-
zimi jih je treba zavarovati pred nizkimi
temperaturami.

Gasilski aparat PHT 15

Opis:

1. Vreteno z ročico
2. Bakreni nastavek notranje steklene
ampule
3. Ustnik
4. Varnostni ventil
5. Ležišče košare
6. Pokrov z navojem
7. Zgornja ročica
8. Notranja steklena ampula
9. Posoda cilindrične oblike
10. Spodnja ročica
11. Ojačano podnožje

Sl. 2

Namen:

Aparat se uporablja za gašenje gorljivih
tekočin v posodah (bencin, nafta, olje, laki
ipd.). Lahko se uporablja tudi za gašenje
trdih snovi.

Nevarnost:

Življenjsko nevarno je uporabljati apa-
rate za gašenje električnih inštalacij in
naprav, kjer je osnovna polnitev voda.

Uporaba:

Z levo roko primemo zgornjo ročko apa-
rata, medtem ko z desno roko odvijemo
vreteno z desne v levo do kraja. Aparat
primemo z obema rokama in ga obrnemo

nekolikokrat za 180 stopinj. Curek pene,
ki ima domet 6 m, usmerimo direktno pre-
ko plamena na požar.

Sposobnost gašenja je 2 m³ v 60 sekun-
dah. Kemična pena, ki se je ustvarila iz
emulzije in polnitve ampule, onemogoča
dostop kisika, ki je potreben za gorenje
in tako se požar ugasi.

Vzdrževanje:

Ta tip aparata ni primeren za česče pre-
mikanje oziroma transport. Pozimi ga mo-
ramo zavarovati pred mrazom, če je tem-
peratura nižja od —15° C.

Gasilski aparat na CO₂ (ogljikov dioksid)

Opis:

CO₂-aparate dobimo na trgu različnih
kapacitet, in sicer od 1—30 kg neto pol-
njenja.

Aparat CO₂ ima posodo cilindrične ob-
like. Ventil za aktiviranje je nameščen na
vrhu aparata, gumijasta cev pa je priklju-
čena na izpustni ustnik. Na koncu cevi se
nahaja plastični tulec.

Manjši aparati imajo na izpustni cevi
namesto cevi tanko kratko metalno cev-
čico, na kateri je montiran tulec.

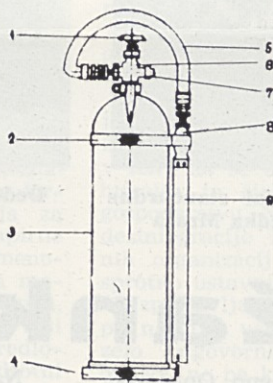
Na večjih aparatih, z daljšim časom de-
lovanja, je postavljena pod tulcem lesena
ročka, ki omogoča zaščito upravljavca pred
visoko temperaturo.

Vsak CO₂ aparat ima varnostni ventil,
ki se nahaja na nasprotni strani ekspan-
zijskega ventila.

1. Ventil
2. Ročaj tulca
3. Posoda cilindrične oblike
4. Ojačano podnožje
5. Gumijasta cev
6. Ventil za aktiviranje
7. Varnostni ventil
8. Lesena ročka
9. Tulec

Namen:

CO₂ aparati se uporabljajo za gašenje
vseh električnih naprav pod tokom — niz-
ke in visoke napetosti, telefonskih in radij-
skih naprav itd.

Sl. 3

Ogljikov dioksid je najučinkovitejše
sredstvo za preprečevanje eksplozije hla-
pov vnetljivih tekočin, plinov in gorljivega
prahu v prostoru.

CO₂ ni priporočljiv za gašenje vročih av-
tomobilskih motorjev, ker bi lahko zaradi
hitrega ohlajevanja počil blok motorja.

Nevarnost:

Nevarno je gasiti požare lahkih kovin
kot npr. aluminija, magnezija, elektrona,
titana itd.

Priporočljivo je pri gašenju držati za
leseni ročaj, zaradi nevarnosti zmrzovanja
in statične elektrike, ki se pojavlja pri
hitrem iztekanju CO₂.

Uporaba:

V našem podjetju imamo več tipov apa-
ratov na CO₂. Ker je princip delovanja
približno enak pri vseh aparatih, ni treba
opisovati vsakega posebej. Pri starejših tip-
pkih, z navadnim ventilom, se ta samo od-
vije do konca iz desne v levo, s čimer je
aparati že pripravljeni za gašenje.

Pri aparatih z ventilom na vzvodno ro-
čico je potrebno ročico z dlanjo pritisniti
do konca, počakati nekaj sekund in nato
še enkrat pritisniti. Pred tem moramo iz-
vleči varnostni zatič. Tulec moramo držati
z levo roko in ga usmeriti v žarišče požara
— pod plamen, pri vnetljivih tekočinah pa
nad samo gladino tekočine.

Vzdrževanje:

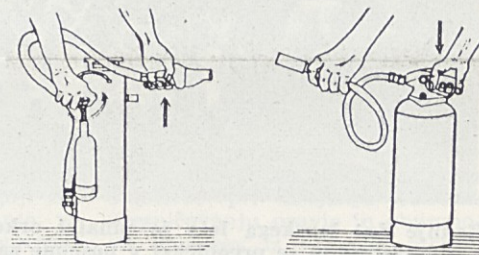
Aparate kontroliramo s tehtanjem na
tri mesece.

CO₂ aparati morajo biti zavarovani pre-
ko leta pred sončno toploto ali pred ka-
terimkoli drugim toplotnim izvorom.

CO₂ — aparati na prah

Gašenje požarov s prahom je eden od
najuspešnejših načinov gašenja požarov,
ki gorijo s plamenom. Kot potisno silo, ki
vrže prašek iz posode, uporabljamo CO₂.
Uporaba tega plina povečuje tudi učinek
gašenja, ker je vsako zrno obdano s plin-
om. Pri požarih vnetljivih tekočin, plinov,
električnih naprav (do 1000 V) se prašek
obnese z izrednim učinkom. Usmerjeni
curek prahu omogoča dostop v neposredno
bližino goreče površine.

Prašek ni strupen, ne uničuje kovin, lesa,
tekstila itd., vendar ni priporočljiv pri ga-
šenju telefonskih in radio-televizijskih na-
prav, ker jih preveč zapraši.

Sl. 4

Gornji članek ima skromen namen, da
tudi v našem podjetju seznanimo ljudi s
preventivno protipožarno službo. Posebno
pozornost moramo posvetiti strokovni vzgo-
ji zaposlenih, ki lahko v primeru začetnih,
manjših požarov z opisanimi gasilskimi
aparati preprečijo večjo škodo.

Protipožarno zaščito smo dolžni izvajati
vsi, ker je to potreba in dolžnost vsakega
državljanca. Naša skupna želja naj bo, da s
preventivnimi ukrepi naredimo vse potreb-
no, da ne pride do požarov, če pa že pride,
moramo izkoristiti vse razpoložljive napra-
ve in aparate, da požar čimprej pogasimo.

Hišna apoteka ali shramba za strup?

VEVČE, JANUARJA — Hišna
apoteka je v družinskem stano-
vanju, oddelku, planinski koči
itd. nujna potreba. Nekontrolirana
pa lahko postane shramba za
strup.

Posežek v hišno apoteko naj se-
veda ne nadomesti nujno zdrav-
ljenje ob pomoči zdravnika. Taka
apoteka naj vsebuje bolj sredstva
za prvo pomoč in primeren kraj
za hranjenje zdravil, ki jih je
predpisal zdravnik. Dobro je, če
je deljena, kjer v enem delu, ki
se da zakleniti, najdemo tablete,
kapljice in toplomer za merjenje
temperature, v drugem delu, ki
je lažje dosegljiv, pa obliž, ob-
veze itd.

Hišna apoteka naj bo nameščena
na hladnem, suhem in otrokom
nepristopnem kraju; kopalnica za
kaj takega ni primerna. Vsebinsko
moramo od časa do časa pregled-

dati. Ta pregled je precej lažji,
če imamo za važnejše stvari vse-
binski seznam. Dobro je, če od
zdravnika predpisana zdravila
opremimo z datumom nakupa, še
bolje s časom, ko zdravilo ni več
uporabno, kar najdemo največkrat
v navodilih ali nam povedo v
apoteki.

Hišna apoteka mora imeti tudi
zaznamek hišnega ali ambulanta-
nega zdravnika, telefonsko števil-
ko zdravnika, dežurne ambulante
in reševalne postaje. Tudi kratek
uvod v prvo pomoč je primerna
vsebina hišne apoteke.

Če niste prepričani, da vsebina
omakic še ustreza potrebam in
zahtevam in, če so shranjena
zdravila še uporabna, se obrnite
za nasvet k zdravniku. Od naku-
pa sem je prav mogoče, da so
zdravila že postala neuporabna in
se zaradi starosti spremenila v
strup.

Odpadki — surovina bodočnosti

VEVČE, JANUARJA — Znana
ameriška firma za prečiščevanje
odpadnih vod je zgradila ustrezne
inštalacije v neki tovarni papirja.
S procesom čiščenja vod tovarna
ni samo pridobivala čisto vodo,
ampak izkoristila tudi kemikalije,
ki jih je uporabljala pri proizvod-
nji papirja. Stroški čiščenja vode
znašajo dnevno okoli 100 dolar-
jev, medtem ko tovarna istočasno
prihrani 500 dolarjev na kemikali-
jah, ki se s tem procesom ponov-
no vračajo v proizvodnjo. Na ta
način dobiva tovarna popolnoma
svežo vodo, namesto da bi onesna-
ženo puščala v bližnjo reko.

Neka druga tovarna v državi
Washington, katere odpadna voda
je z velikimi količinami sulfida
zastrupljala rastlinski in živalski
svet, je izpopolnila metode za
predelavo odpadne vode v me-
dicinski alkohol. Na ta način je
imenovana tovarna postala naj-
večji proizvajalec tega alkohola na
tihomorski obali Amerike. Zani-

miv je tudi podatek, da termo-
elektrarna v Filadelfiji črpa
žveplov dioksid iz vseh dimnikov
in na ta način proizvaja dnevno
okoli 1.000 ton žveplene kisline.

Dodatni dopust zaradi delovnih pogojev

VEVČE, JANUARJA — Na
podlagi predloga vodstva proiz-
vodnje je komisija za kadrovska
vprašanja sprejela sklep o dodat-
nem dopustu za delavce pri kon-
ditionirnem stroju. Zaradi vedno
pogostejšega obratovanja stroja in
meritve vlage in temperature v
prostoru, kjer stroj obratuje, je
komisija ugotovila, da se tu delo
odvija v težjih delovnih pogojih.
Tako bo osnova dopusta delavcev
v tem oddelku po ostalih kriterijih
povišana za dva delovna dneva tj.
14 ur. Ta sklep bo vnešen v 67.
člen Pravilnika o delovnih raz-
merjih v poglavju, ki obravnava
težje delovne in zdravstvene po-
goje dela na delovnem mestu.

Namesto komisije za kadrovska vprašanja - odbor

VEVČE, JANUARJA — Na še-
sti redni seji delavskega sveta so
sprejeli sklep, da se komisija za
kadrovska vprašanja preimenuje
v odbor za kadrovska vprašanja
in izobraževanje. V odbor so ime-
novani dodatno še 4 člani, ker se
je delokrog precej razširil, tako da
bo odbor odslej sklepal o vseh
vprašanjih, ki zadevajo kadre in
nekatera vprašanja s področja
izobraževanja, kot so štipendira-
nje, odobritev raznih vrst študija
in plačevanja stroškov študija in
podobno. Predsednik odbora je še
vnaprej Vlado Kocjančič — de-
levođa na premaznem stroju, taj-
nik Tone Peternel — kadrovik,
člani pa so: dipl. ing. Janez Hri-
bar, Franc Cerk, Milan Izgoršek,
Jože Zajšek, Roman Sevšek, dipl.
oec., Jože Žibert, Franc Lampelj.

Slovenski ljudski pregovori

Ako hočeš nekoga spoznati, mu moraš oblast dati.

Besede mičejo, zgledi vlečejo.

Bolje je s pametnim jokati, kakor z bedakom peti.

Cena spoznanja je draga.

Če krava veliko veča, ima malo mleka.

Česar mladi ne vedo, stari povedo.

Če se ne bi pametni motili, bi morali norci obupati.

Iz dima v ogenj, iz dežja pod kap, iz jame v brezno.

Kakšen gospodar, takšen sluga.

Kadar imajo otroci in norci denar, imajo kramarji sejem.

Lačen sitemu ne verjame, sit lačnemu ne zaupa.

Med pravico in krivico ni sredine.

Napake starih maščujejo se na mladih.

Neumni jezik napravi mnogo težav.

Ples imajo miši, kadar mačke ni pri hiši.

Pomagaš z dejanjem, ne z besedami.

REŠITEV NOVOLETNE KRIZANKE

Vodoravno: ples, pesem, radost — Silvestrov večer — eks, izpij na srečo — Tatarka, če, cep — novo leto, Si vrana, vi — animator, Tea, izgon — zemljan, zamorci, kreda — DM, antologija, Mia — rehta, sila, Stael — ala, samaritanka — Vodnik, z. r., tik — J. S., azur, spis, pa — etimolog, mrcina, go — Rab, Mariani, Ru, Col — rop, red, Engelbert — amok, čer, OO, Mali — žagovina, SO, luč — era, Aco, kastelan — večplastni kartoni — petka, emu, Teal, zel — ambon, t, Kalkuta — pecljanje, ej, rame, A. D. — in, Ieper, atol, svečava — rtič, vrtorepec, stavec — namen, g, vgraviranje — ilovica, ion, Korint — celovečerni film, kit — Aca, olika, Taila, Ika (aki).

Prejeli smo 4 rešitve iz Medvod, 3 iz Sladkega vrha, 23 iz Količevega in 41 iz Vevč. Od pravih rešitev novoletne križanke so bili izzrebani naslednji ugankarji:

10.— din Marjana Limbek — Količevo, 10.— din Marija Dmitrovič — Vevče, 10.— din Tonka Jelnicar — Vevče, 30.— din Stane Klešnik — Vevče, 60.— din Fani Morela — Vevče, 100.— din Viktor Drnovšek — upokojenec.

KADROVSKA SLUŽBA POROČA

Papirnica Vevče

Prišli v decembru:
Mohorčič Vlasta, referent za prodajo tapet
Janežič Milko, ključavničar III
Skubic Andrej, ključavničar II
Ajdinović Zejna, snažilka
Burzić Kasim, vnašalec
Kahrić Nuriya, vnašalec
Mlakar Marjan — iz JLA, I. pomočnik premaznega stroja
Cosic Dimitrije, II. pomočnik delavnega stroja
Horvat Ivan, snemalac lesovine
Gradišar Marjeta — prevedena iz DR Vevče, obratni laborant
Nograšek Slavko — iz JLA, I. pomočnik papirnega stroja
Porenta Miloš — iz JLA, I. pomočnik premaznega stroja
Dujković Živko, pospravljalac izmeta v premaznem oddelku
Napotnik Joža, pomočnica kuharice

Odšli v decembru:
Trdan Marija, upokojena
Ferjan Mihael, upokojen
Bitenc Jože, lastna odpoved
Skubic Stanislav, lastna odpoved
Zemva Majda, dipl. ing., lastna odpoved
Bosnić Stojan, odšel v poskusni dobi

Lampe Slavko, invalidsko upokojen
Poročili so se:
Zuffaj Ramiz z Morino Bahrije
Čestitamo!

Rodili so se:
Aliću Dušanu, sin Luka
Stojanoviću Aleksandru, hči Suzana
Levičniku Jožetu, sin Janko
Čestitamo!

Tovarna celuloze Medvode

v mesecu decembru so se zaposlili v podjetju:

Knežević Ivo — nakladalec lesa in žamanja
Pejić Drago — razkladalec surovin
Katić Milutin — nakladalec lesa in žamanja
Jelica Ivo — razkladalec surovin
Markotić Ivica — razkladalec surovin

V mesecu decembru so odšli iz podjetja:

Mihovec Matevž — samovoljno
Jelica Vinko — samovoljno
Jekešević Ivo — samovoljno
Kitanović Jevko — samovoljno
Kurtović Mirsad — samovoljno
Simić Ivan — samovoljno
Mehić Uzejir — samovoljno
Zuravlev Milan — samovoljno
Križaj Stanko — upokojen

Rojstva:
Marjanoviću Srečku se je rodila hči Beti

Handanagiću Ramu se je rodila hči Fatima

Skulju Dragu se je rodil sin Gregor

Zupanu Edu se je rodila hči Katja

ČESTITAMO!

Papirnica Količevo

V mesecu decembru 1972 so se zaposlili:

Rode Blaž — delavec pri zidarjih
Urancar Vinko — zidar
Praprotnik Andrej — premarzovalec

Svarc Franc II — izdelovalec lesene embalaže

Glob Marjan — pazilec sita

V mesecu decembru 1972 so odšli iz podjetja

Kos Janez — delavec na lesnem prostoru — samovoljno

Gričar Anon — delavec na lesnem prostoru — samovoljno

Gorjup Tončka — delavka v delavni papirni — sporazumno

Zajc Janez — pomočnik sušilca lepenke — samovoljno

Vesel Maks — delavec na lesnem prostoru — samovoljno

Kastelic Marjan — delavec na holandcih — v poizkusni dobi

Rodili so se:

Iliču Dobrivoju se je rodil sin Bogdan

Ložarju Jakobu se je rodil sin Peter

Čestitamo!

Zadnje dni lanskega leta je pihalni orkester zamenjal standardne uniforme in se preoblekel v posebne za sprejem dedka Mraza

Dedek se je najprej ustavil pri najmlajših v varstvenem zavodu

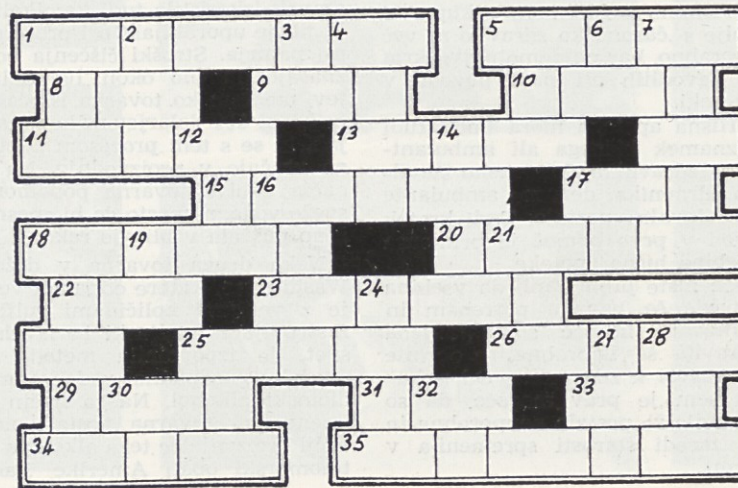
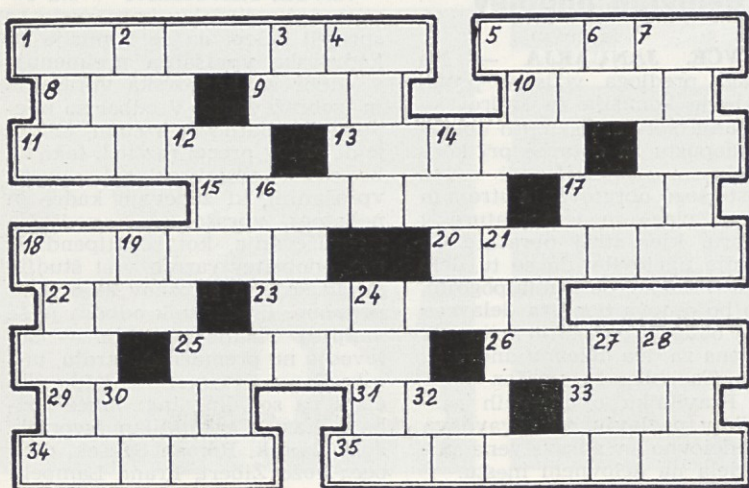
Križanki 2 + 1

V širša polja vpisujete po dve črki, v ožja pa po eno. Opisi pod isto številko v obeh križankah so med seboj pomešani.

Vodoravno: 1. mesto v Bosni s tovarno celuloze in papirja — kraj na Koroškem s tovarno lepenke, 5. kraj pri Ljubljani s tovarno papirja — kraj v Sloveniji z največjo tovarno roto papirja in celuloze, 8. daljše obdobje — reka v Pakistanu, 9. konica, bodica — mednarodna kratica za inženirja, 10. moško ime (Marx, Schranx) — barva kože, ten, 11. krilo, jopa — prvotni prebivalci Nove Zelandije, 13. moško ime (Aškerc, Dermota) — velika reka v zahodni Afriki, 15. lepo vedenje, olika — mesto na Poljskem ob reki Visli, 17. iglasto drevo — ameriški pisatelj grozljivih zgodb (Edgar Allan), 18. preprosta ležišče, zlasti v planinskih kočah — kraj ob Muri s tovarno lepenke, 20. smisel, jedro stvari — najslabša ocena v šoli, številka, 22. ime več slovenskih vasi, dolina — zdravilo, 23. ozek pas med dvema njivama ali parcelama — obmorsko mesto na otoku Rodhos, 25. spust, zdrsljaj — pečina, velik kamen, 26. ind. mesto na Koroškem — črnomorsko mesto pod Kavkazom, 29. obala, sipina, ki loči laguno od morja, tudi kopališče pri Benetkah — odeja, pokrivalo, 31. števnik — tulec, tudi struja, 33. ruska reka, tudi naslov odličnejših ljudi, gospod — strelno orožje, kanon, 34. mesto v severni Dalmaciji s katedralo iz 13. stoletja — muslimansko svetišče v Meki, 35. črnogorsko mesto ob Limu z lesno in papirno industrijo — velik vzvod za povezovanje parnega stroja s črpalko v rudniku ali s pogonskimi kolesi na ladji.

Navpično: 1. prvi ton oktave, tudi vse, kar je izvrstno — tekstilna vlakna, predivo, 2. Perzija — trener japonske telovadne reprezentance, prej odlični telovadec, 3. kratica za naš denar — severni jelen, 4. telesni deli z določnim opraviлом, pooblaščenca za določeno nalogo — zapornik, arestant, 5. merjasec — vrsta dvoživke, 6. domača žival z rogovi, ki jo štejemo med odraslo govedo — trava, loč, 7. kraj pri Domžalah s tovarno kartona — starejši družbeni ples, 12. izba, čumnata — azijski voz na dve kolesi, 14. skupno ime za prežvekovalce iz vrste parkljarjev — del voza med podvozjem in oplonom, 16. kolec za trte, fiziološka — ruska reka, ki se izliva v jezero Onega, 17. steza, cesta, tudi znoj, — borba, spopad, 18. kraj pri Radljah s tovarno lepenke — izdelek papirne industrije, celičina, 19. zadetek pri nogo metu — pregovor, 21. človek z velikim nosom — svetleč se drobec, tudi velika tovarna v Kranju, 24. stopnja pridevnika ali prislova, ki nima primerjave — najdenje, predmet, ki smo ga našli ali izkopali, 25. penja, penjača — mesto v zahodni Bosni s tovarno celuloze in papirja, znano tudi po neuspelem nemškem zračnem desantu 1944. leta, 27. grška gora na Halkidiki — vkorakanje, vdrte, 28. ime odličnega jugoslovanskega plavalca Miloša — izdelek ind. panoge 123, 30. žensko ime, tudi gora na Kreti — stari oče, 32. ruska reka, tudi utežna enota v Orientu — premik rečne ali morske vode.

I. S.

NAŠE DELO

Glasilno delovnih kolektivov Združenih papirnic Ljubljana in Papirnice Količevo in Tovarne celuloze Medvode — Izdajajo ga njihovi delavski sveti — Izhaja vsak mesec — Odgovorni urednik Stane Robida — Uredniški odbor: Milan Deisinger, Janez Gašperin, ing. Janez Hrbar, Milan Korošec, Jože Lejko, Ljubo Milič, Tone Novak, Andrej Pirkmaier in Stane Skok. — Tehnični urednik Danilo Domajnko (Delavska enotnost) — Tiska tiskarna »Toneta Tomšiča« v Ljubljani.

Po mnenju Republiškega sekretariata za prosveto in kulturo št. 421-1/73 z dne 9. 1. 1973 šteje ta publikacija med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.